

კავკასიონი

კოვკასიონი გაზეთი KAVKASIONI 27 ივლისი * ფასი 70 000 კუპონი

სპანეთი

მინა და სამურობლო

მესტიის რაიონში მინა-თესვა დამთავრდა, არამცთუ დამთავრდა, მეორე თონ-მაც გადაურა კარტოფილისა და სიმინდის ნათესებს, ბოსტან-ბაღებიც საფუძვლიანად დამუშავდა, მოსახლეობას ხევერეილი შემოდგომის იმედიც მიეცა. მესტიის რაიონში ერთი გოჭი მიწაც კი არ დარჩა შემოუღობავი და დამუშავებული, სიმინდისა და კარტოფილის ნათესებს ქერისა და ზოგბლის ჯანებიც შემოემატა.

თითქმის ნახევარი საუკუნის განმავლობაში მესტიის რაიონში მიწა კოლმეურ-ნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების საკუთრებაში იყო, მშრომელ გლეხს კი ნორმირებული ნახევარი ჰექტარი ერგო, რაც ოჯახების გაყოფის შედეგად ორად და ზოგან ოთხადაც დაიყო. ნაწილი მიწის სახელმწიფო სტრუქტურების მიერ საამშე-ნებლო ნაკვეთებად იქნა დარიგებული, ზოგან დაწესებულებები აშენდა, ზოგან — საცხოვრებელი კორპუსები, ასე რომ, თანდათან მოხდა მიწის კერძო მესაკუთრის ფიქიკის შეცვლა, ხალხი ცხოვრების საბჭოურ წესს შეეგუა და აღარ დაობდნენ ოჯახები მიწის მიწნებას და სამანებზე. საკარმიდამო ნაკვეთებს კვლავ სანიმუშოდ უვლიდნენ, ხოლო საბჭოთა მეურნეობის ფართობების მოვლა-პატრონობა გულის-გარეშე, იძულებით ხდებოდა.

დღევანდელმდღე ძირფესვიანად შეარყია ცხოვრების საბჭოური წესი. არანაირი კანონი, დადგენილება თუ ინსტრუქცია ამ წესიდან გადასვლის სხვა წესზე, არც წამსვლელს დაუტოვებია, არც მომსვლელს მოუტანია. სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწაც და სამეურნეო ნაგებობებიც უპატრონოდ დარჩა. ნაგებობები დაუზოგავად დაანგრის. პირუტყვს გზა მოუხანეს, მაგრამ მიწა ვერ დაძრეს ადგი-ლიდან და დარჩა იგი ხალხს, ვისაც ადრევე ეკუთვნოდა. ოდესღაც სამამულო კუთვნილი მიწის ძებნაში, იოლი წარმოსადგენია, რა ქალსაც შეიქმნა, მიწის ცილაო-ბაში ერთი ამბავი ატყდა, ძლიერნი ამა ქვეყნისანი კვლავაც შეცდნენ მათთვის არკუთვნილი დაესაკუთრებინათ, ალბათ ამიტომაც განადგურდა მესტიაში საკოლმე-ურნეო დავთარი, რომელშიაც აღრიცხული იყო, ვინ რა რაოდენობის მიწა გაე-რთიანა კოლმეურნეობაში და სად იყო ეს მიწა. გაჩნდა ისეთი ფენაც, რომელსაც მიწის ნორმირებული ნაკვეთებიც აღარ შეერჩა, ეს ფენა სრულიად უმწეო მდგომარეობაშია დღესაც. არცთუ შორეულ წარსულში გაჩენილ ტერმინს „ყოფილი“ მიწა — კიდევ მეტი მნიშვნელობა და აზრი მიეცა (ყოფილი ყოფილები — ნიშნავს კოლმეურნეობის ჩამოყალიბებამდე კერძო საკუთრებაში არსებულ მიწას). ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ „ყოფილობის“ ინსტიტუტი დღეს სხანეთში მძლავრად მოქმედი ცნება თავისი დადებითი და უარყოფითი მხარეებით, მისი მარტოულირებული მტკიანიში სახელმწი-ფო სტრუქტურებს არ გაჩნიათ.

მართლაცდა ღონიერი ყოფილა სოფელი. შეიქმნა თუ არა აყალ-მაყალისა და ჩხუბის დიდი საშუალება, შეიკრიბნენ რჩეული წარმომადგენლები გვარებიდან და სამშობლიდან, ხელისუფლების დეფიციტის პროცესში შექმნეს ნაფიცთა საბჭოები, რომელთაც თავის საქმიანობაში აქტიურად გამოიყენეს სხანეთში ჭერ კიდევ სიცო-ცხლისუნარიანი ჩვეულებებით სამართლის ხატითა და ჭვარით გამაგრებული ნორმები და დიდი ძალისხმევითა და გაკირვებით სოფელი დააწყნარეს. უხუცესები, რომელ-თაც ჭერ კიდევ ახსოვთ, თუ ვისი იყო ესა თუ ის მიწა, ხატზე დააფიცეს, რათა მხოლოდ სიმართლე ეთქვათ და არ ყოფილიყვნენ ტენდენციური. ამ გზით ბევრმა მოხანა თავისი „ყოფილები“, მაგრამ ბევრსაც ჰგონია, რომ რაღაცა აკლია, რაღაცა ვერ

იხილეთ მ-4 მ.

ფანტასტიკა

იყიდება კლანება

6-10-12-14 მ.

პრობლემა

ნებისმიერი ქვეყნის სახელმწი-ფოებრიობის ძირითადი განმსაზღვ-რელი ფაქტორია მტკიცე საზღვრების არსებობა და საბაჟო სამსახურის გამა-რთული მუშაობა. თანამედროვე მსო-ფლიოში ნარკოტიკებით, იარაღითა და სხვა კონტრბანდით უკანონო ვაჭრო-ბა ერთ-ერთი უმთავრესი პრობლემაა. ისიც ცნობილია, რომ საქართველო მნიშვნელოვანი სატრანზიტო პუნქტია ნარკოტიკებით მოვაჭრეთათვის, თუმ-ცა ჩვენში ამაზე ხმაძალა არ ლაპარა-კობენ. სამაგიეროდ ბევრი მითქმა-მო-თქმაა საქართველოს საბაჟო სამსახუ-რისა და მესაზღვრეთა თავზეობაზე, მათ მიერ დაწესებულ უკანონო გადასა-ხადებზე. შემოსუბის შემდეგ კონტ-როლის პალატამ უარყოფითად შეაფა-სა საბაჟო დეპარტამენტის მუშაობა და სათანადო ინსტანციებში ოფიციალუ-რად დააფიქსირა თავისი დასკვნა.

რა ღონისძიებები მოაქვეყნა ამ შე-მოქმედებას, მომავალი გვიჩვენებს. ჩვენ კი შევეცდებით, შეძლებისდაგვარად წარ-მოვაჩინოთ საზღვრების დაცვასთან და საბაჟო კონტროლთან დაკავშირებული საკითხები. პრობლემა რთულია და პი-რდაპირ უკავშირდება ქვეყანაში შექ-ნილ უმძიმეს ეკონომიკურ თუ კრიმინო-გენურ ვითარებას.

საქართველოში საბაჟო საგუშა-გოების რიცხვი იზრდება, მატულობს საბაჟო გადასახადი, მაგრამ სახელმწი-ფო ხაზინას არაფერი ემატება. მეწარ-მეები და ბიზნესმენები უკმაყოფილონი არიან და მაინათ, რომ საბაჟო კანო-ნმდებლობა და დეპარტამენტი აყერ-ხებენ მათ მუშაობას. ეს, თავისთავად, იწვევს პროდუქციის გაძვირებას, ზა-რალდება მომხმარებელი.

საბაჟო დეპარტამენტის თავმჯ-დომარე აცხადებს, რომ

დარღვევებზე კონტროლი შეუძლებელია,

რის გამოც ზარალდება სახელმწიფო, ზარალდება ბიზნესმენი და მეწარმე, ზარალდება მომხმარებელი.

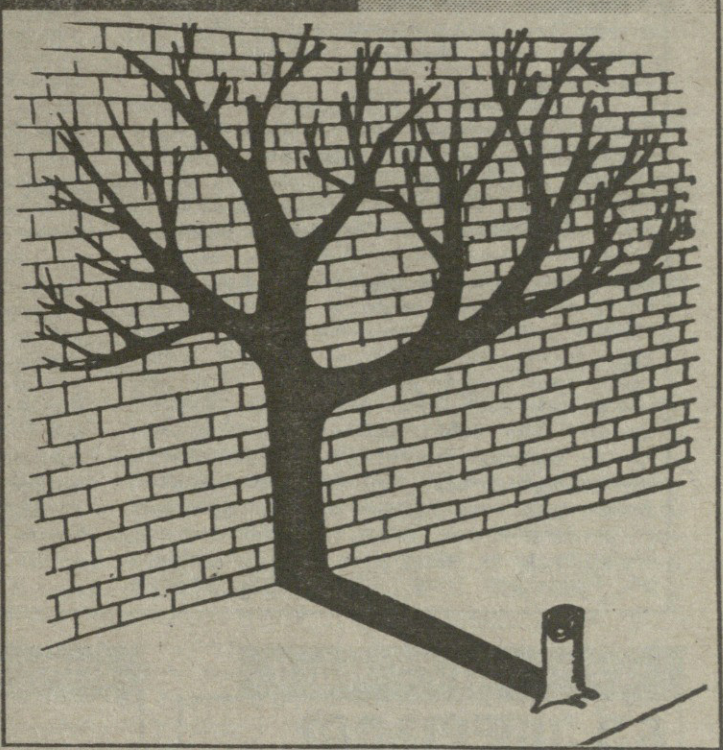
არადა, ვიღაცა ხომ ნამდვილად იყბს?!

ამჯერად გთავაზობთ საუბარს საბაჟო დეპარტამენტის თავმჯდომა-რესთან ბატონ მიმტორ ლორთ-მინიანძმისთან. მომავალში განზ-რახული გვაქვს საქართველოს საზღვ-რებიდან რეპორტაჟების მომზადება.

იხილეთ მ-3-4 მ.

იყიდეთ...

იყიდეთ?!

უიდა ქართლი

სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკა — საერთაშორისო სამართალსუბიექტი?!

ამას წინათ, რუსეთ-საქართველოს სახელმწიფო საზღვარზე რუსეთის სასაზღვრო ძალების ჩაყენებასთან დაკავშირებით, ევრეთ წოდებული სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარემ ნ.ჩიბიროვმა რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო დუმის თავმჯდომარეს ი.რიბკინს მეტად საყურადღებო ანტიქართული შინაარსის წერილი გაუგზავნა.

იხილეთ მ-4 მ.

გაქცეულნი უსუსრეთი!

აჭარა

აჭარაში აინტერესებთ. რა ხდება აჭარაში...

აჭარის საზღვართან ისეთი გრძნობა გინდობა, თითქოს სხვა რესპუბლიკაში შედიხარ, მაგრამ მერე ხვდები, რომ მკაცრი კონტროლი უსაფრთხოებისა და წესრიგისათვის ხორციელდება. ლურჯ უნიფორმებში გამოწყობილი წესრიგის დამცველები აჭარის შესასვლელში, საბაჟოზე, უზუნაეს საბჭოში, პრესის წარმომადგენლებს დიდი ყურადღებით და მოკრძალებით ეპყრობიან.

აჭარაში სიწყნარა, ბათუმში ღამით არ ისვრიან, შეგიძლია ისე იწვიო, რომ ღამის განმავლობაში, სახლის ან მაღაზიის წინ მანქანა დაუძრავი დატოვო. რა საოტქმელია — საოცრად გამიკვირდა, რომ ყოველ ღამით, შეიძლება საოცრად ძველი თბილისის ხეობადაა ხოლმე, ქუჩებიდან ზარების ჟღარუნით ნაგავი გააქვთ...

ბათუმში საკმაოდ მომრავლებულია საფრთხე მაღალი, კაფე-ბარები, კერძო სავაჭრო დაწესებულებები. ფასები თბილისთან შედარებით, გაცილებით მაღალია. რაც შეეხება საკონსტრუქციო ბაზარს, სურსათის ფასი ძირითადად დამოკიდებულია იმაზე, თუ რომელი ქვეყნიდანაა შემოტანილი საქონელი. თურქული ზეთი, ქათამი, მარგარინი, მკარონი, ტკბილეული თბილისის ფასებთან შედარებით ხელმისაწვდომია. შაქრის ფუნდის, პურის ფუნდის, ბრინჯის ღირებულება თბილისის ფასებს უახლოვდება. ბენზინი ძალიან ძვირია, საქონლის ხორცი, ყველი, ხილი და ქართული ბოსტნეული იქ თითქმის ორმაგი ფასი ღირს. პურის პრობლემა არ არსებობს, იყიდება ორასი, სამასი, ექვსასი, შეიძლება, რვაასი-ათასი ფუნტით, თითო პური. ასე რომ, ბათუმი საკმაოდ ძვირი ქალაქია. როგორც ყველა ზღვისპირა ქალაქი, გათვლილია ფულის დამსვენებლებისათვის და ეს ბუნებრივია. აჭარის ტელევიზია საოცრად ოპერატიულად და ობიექტურად აწვდის ინფორმაციას მაყურებელს, ხოლო რესპუბლიკური გაზეთები

ორი-სამი დღის დაგვიანებით მიეწოდება მკითხველს. გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“ ან საერთოდ არ მიდის ბათუმამდე, ან ძალიან მცირე რაოდენობით. ყველა გაზეთის თავისი მკითხველი ჰყავს. არის გაზეთები, რომელსაც ხალხი დიდი ინტერესით ელოდება. პირადად ჩემთვის ძალიან სასიამოვნო იყო, რომ ჯიხურებში გაზეთი „კავკასიონი“ ზემოდან არ დევს. ცოტა დაბნეულია გაზეთის გამომცემელმა ქვემოდად გამოცემილი „Аргументы и Факты“ და „კავკასიონი“...

ცხადია, ბათუმში ჩვენი სტუმრობის მიზანი აჭარის საერთო სურათის ზოგადი დახასიათება არ გახლდათ. დაგვიტოვო გვეტონდა ბატონ ასლან აბაშიძესთან საუბარი, რაც, მიუხედავად ბატონი ასლანის კეთილი დამოკიდებულებისა ჟურნალისტების მიმართ და ჩვენი ბათუმელი კოლეგების, აჭარის უზუნაესი საბჭოს პრესსამსახურის გულისხმიერებისა, მაინც არ მოხერხდა. ბატონი ასლანი საოცრად დატვირთული დღეების შემდეგ თავს შეუძლოდ გრძნობდა და სამკურნალოდ საზღვარგარეთ გაემგზავრა.

თბილისში დაბრუნებისთანავე უამრავმა ნაცნობმა დარეკა. შეშოთებულები მეკითხებოდნენ, რა ხდება აჭარაში, იქაც არეულობაა? აჭარაში კი საგზაო პოლიციის წარმომადგენლები, ვფიქრობ, მხოლოდ იმიტომ აჩერებდნენ ჩვენს მანქანას, რომ ეკითხათ: ხომ არ იცით, რა ხდება თბილისში, რატომ შეიქმნა კომისია, რატომ ატყდა აძღვნი აურზაური აჭარის ირგვლივ?

აჭარაში სიმშვიდეა, მაგრამ ძნელი გამოსაცნობია, რა ხდება პოლიტიკის კულისებში.

ირმა კახიანიშვილი

SOS!

დაყოვნება ალარ შიშილვა!

კვლავ შეგვხვდა გამწვავდა ვითარება მესტიის რაიონში. ორი სოფლის მაცხოვრებლებს შორის მოხდა შეტაკება, არიან მოკლულები. ისევე სასიფათო გახდა ზუგდიდი-მესტიის გზაზე მგზავრობა. ადგილობრივი სამართალდამცავი ორგანოები, როგორც ჩანს, ვერ შეძლებენ საკუთარი ძალებით წესრიგის დამყარებას, ვინაიდან მოსახლეობაში დიდი რაოდენობით არის იარაღი. თუ რესპუბლიკის ხელისუფლება არ მიიღებს რადიკალურ ზომებს, ფაქტობრივად, ხალხში საბოლოოდ განმტკიცდება რწმენა, რომ სვანეთი გასათვალისწინებელია, რომ სვანეთი ფორტისპირა რეგიონია და გადამჭრელ ღონისძიებათა დაყოვნება, პრობლემებისადმი წაყრუება გამოუსწორებელ შედეგებამდე მიგვიყვანს.

გასწორება

„კავკასიონის“ წინა ნომერში გამოქვეყნდა ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის დოქტრინა. ტექნიკური მიზეზებით დოკუმენტში გაიპარა უზუსტობა. მეოთხე თავის პირველ აბზაცში მესამე სტრიქონი უნდა იკითხებოდეს ასე: „შინიშნულოვანია საკითხისათვის „სტატუსის“ მინიჭება. ამ პრობლემის“ და შემდეგ როგორც ტექსტშია.

ფული და ცრემლები

ნუ ენდობით მალალ პროცენტივს!

დიდი აუიოტაჟია ატყეილი იმ ორგანიზაციების გარშემო, რომლებიც მოსახლეობისაგან იღებენ საჯალბუტო ანაბრებს. ჩვენ რამდენიმეჯერ შევეხეთ ამ პრობლემას და ვივარაუდეთ, რომ არარეალური დივიდენდები საფინანსო ორგანიზაციების გაკოტრებას გამოიწვევდა. „კავკასიონი“ ამგვარი სტრუქტურების რეკლამისგანაც იკავებდა თავს და სხვებსაც მოუწოდებდა, გამოეჩინათ დიდი სიფრთხილე, რათა უნებურად შეცდომაში არ შეეყვანათ მოქალაქეები.

ყოველდღე ვიკვებთ ამა თუ იმ ბანკის ან კომპანიის გაკოტრების, დახურვის ან გაქცევის ამბავს. ამ საქმეში ღრმად ჩახედულს, კომპეტენტურ სპეციალისტებთან კონსულტაციებისა და მსოფლიო საბანკო პრაქტიკაზე ელემენტარული დაკვირვების შედეგად შეგვიძლია გირჩიოთ:

ბევრი მოქალაქისათვის დივიდენდები არსებობის ერთადერთი წყაროა, მაგრამ მათ უნდა გააცნობიერონ — ყველაზე წარმატებული ბიზნესის პირობებშიც კი შეუძლებელია თვეში იმდენის მოგება, რომ დივიდენდის სახელმწიფო გადასახადები, სხვა ხარჯები, ბიზნესმენმა მოიგოს და თითოეულ ნასესხებ დოლარზე 15, 20, 25 ცენტრი ან უფრო მეტიც გადაიხადოს. ვინც ამას გპირდებათ, ან იმთავითვე აფიურა აქვს ჩაფიქრებული, ან უზომოდ რისკავს (ოღონდ თქვენი ფულით!), რაც ორივე შემთხვევაში თქვენთვის საველადო შედეგით დამთავრდება.

მეანაბრისათვის არ არსებობს არანაირი მყარი მატერიალური გარანტია და არც დამცავი საკანონმდებლო მექანიზმი. მიუხედავად ამისა, გაჭირვების გამო, ბევრი ცდუნებას ვერ უძლებს, რეალობას წყდება და იმის ნაცვლად, რომ ბანკი საიმედოობის ნიშნით შეარჩიოს, დაპირებული პროცენტის სიდიდით ხელმძღვანელობს.

გამოიჩინეთ ნინდახედულება და კარგად განსაზღვრეთ, თუ ვის ანდობთ, სმირ შემთხვევაში, უკანასკნელ სახსარს. ნუ ენდობით მალალ პროცენტებს!

დააკვირდით! ტრადიციისა და გამოცდილების მქონე ბანკები, რომლებიც კარგა ხანია არსებობენ, დაბალ საპროცენტო განაკვეთს გთავაზობენ. იქნებ ცოტა და ნაღდი ამჯობინოთ.

საბოლოო გადანაწილება თქვენ უნდა მიიღოთ.

პოლიტიკა

მოსკოვი სთავაზობს ვაშინგტონს აფხაზეთის გაცვლას კაიბიში

ამ სათაურით გაზეთმა „სეგოდნიამ“ (21.VII, № 136) გამოაქვეყნა სტატია, სადაც ნათქვამია: „რუსეთი ავტომატურად ვერ მისცემს ხმას გაეროს უშიშროების საბჭოს ახალ რეზოლუციას ჰაიტისთან დაკავშირებით, თუკი ამერიკის შეერთებული შტატები მხარს არ დაუჭერს რუსეთის საშვილობო ძალისხმევას СНГ-ს ქვეყნებში, კერძოდ კი აფხაზეთში. მოსალოდნელია, რომ დღეს ამის შესახებ აშშ-ს ოფიციალურ პირებს განუცხადებს ვლადიმერ შუშეიკო. იგი ხელმძღვანელობს ვაშინგტონში ჩასულ რუსეთის საბარალამენტო დელეგაციას“. ამავე გაზეთის ინფორ-

მაციით, ვ.შუშეიკოს განცხადების ტექსტი მოამზადა რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ.

გაეროს უშიშროების საბჭომ ბოლო კვირის განმავლობაში ჰაიტისთან და აფხაზეთთან დაკავშირებით მიიღო რეზოლუციები, რომლებიც რუსეთსა და აშშ-ს შორის გარკვეულ გარიგებაზე მიუთითებენ. ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ დღევანდელი მსოფლიოს ყველა პრობლემა განიხილება გლობალურ კონტექსტში და ქართული პოლიტიკის პრიორიტეტები ამის მიხედვით უნდა განისაზღვროს.

დანაშაული

მოკლეს სამართლებელს მოქალაქე

7 ივლისს ქუთაისში სოსო ბალათურიამ მოკლა ბავშვობის მეგობარი იუზა ენუქაშვილი, შემდეგ კი დისნულის მინდია მინდიაშვილის დახმარებით გუამს თავი მოჰკვეთა და დანაშაულები სხეული ქალაქის ერთ-ერთ სასაფლაოზე გადააძალა. ქუთაისის მერის თემურ შამიაშვილის უშუალო დავალებით აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე. სამართალდამცავმა ორგანოებმა 21 ივლისს დააკავეს მინდია მინდიაშვილი, რომელიც ცდილობდა, ენუქაშვილის ოჯახისთვის 3000 დოლარი გამოეძალა. დააკავეს სოსო ბალათურიაც, მიაკვლიეს გუამს.

23 ივლისს ქალაქის მერიასთან თავი მოიყარა 100-მდე მოქალაქე, რომლებიც ცდილობდნენ, მკვლელობისთვის პოლიტიკური სახე მიეცათ და ეს ფაქტი ხალხთა შორის ურთიერთობების გასაძნელებლად გამოყენებინათ. შეკრებილთა შორის აქტიურობდნენ ხელისუფლების მოწინააღმდეგე პირები.

ებრაელთა სათვისტომოს წარმომადგენლებთან შეხვედრაზე ბატონმა თემურ შამიაშვილმა განაცხადა, რომ ამ მკვლელობამ არ შეიძლება იმოქმედოს ებრაელი და ქართველი ხალხების ურთიერთობაზე. ამ განცხადებას შეერეილი საზოგადოება გაგებით შეხვდა.

ჩვენი მხრივ დავსძენთ: საქართველოში მცხოვრები ნებისმიერი ეროვნების წარმომადგენელი, უპირველეს ყოვლისა, ქვეყნის მოქალაქეა. მისი სიცოცხლის ხელყოფა უნდა განიხილებოდეს, როგორც სისხლის სამართლის დანაშაული და ყოველად მიუღებელია საქართველოს მოქალაქეებს შორის კონფლიქტის ეროვნებათშორის კონფლიქტად წარმოჩენის ტენდენცია. როგორც ჩანს, ვიღაცას ეს ხელს აძლევს. ამგვარი მცდელობა უნდა განიხილებოდეს, როგორც საქართველოს სახელმწიფოებრიობის წინააღმდეგ მიმართული ქმედება და მკაცრად უნდა აღიკვეთოს.

კავკასიონი

საერთაშორისო
კოლეგია
ბიორბი
ალიგაზაშვილი,
პასილ
მალაფარიძე,
მამუკა
ვახუშაშვილი.

მასუხისმგებელი რედაქტორი
პაატა შაშაიძე

მასუხისმგებელი
რედაქტორის მოადგილე
ბონდო შიშინაშვილი

გაზეთის ღირებულება
პასტანა სალია

ნამყვანი რედაქტორები:
არილი:

პასტანა როდონია
რამაზ სირამა

განყოფილების გამგე
ირმა არაშაშვილი

თვალსაწიერი:
მერი ტორაძე

დავით კახაბაძე
შადიმან შაშანაძე

ფოტოილუსტრაციების
განყოფილების გამგე
ნაპარ ლომაძე

მხატვარ-დისაინერი
დიმიტრი მუსულოშვილი

ტექნიკური ღირებულება
მამუკა ადამია

კომპიუტერული უზრუნველყოფა
თენგიზ ჩოლოყაშვილი

გამოდის

ოთხშაბათობით

მასალების გამოყენება რედაქციასთან შეთანხმების გარეშე განხილულ, როგორც საავტორო უფლებების შელახვა. ავტორები თავად ატეხენ პასუხს მასალაში მოცემული ფაქტების თუ ციტატების სისუსტეზე. წერილები არ რეცენზირდება და ავტორებს არ უბრუნდება.

მისამართი:

თბილისი,

პეტრიაშვილის ქ. № 7.

ტელ.: 29-48-05

ფაქსი 34-73-06

იბეჭდება ოფსეტური წესით საგაზეთო კორპუსში, სოშარაულის 29.

რეგისტრირებულია
საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტროში,
რეგისტრაციის № 1122.
ინდექსი 66424.

დამფუძნებლები:

შეზღუდული

პასუხისმგებლობის

საზოგადოება

„კობა-კოლა“

კავკასიონი

კერძო პირები:

ბიორბი ალიგაზაშვილი,
პასილ მალაფარიძე,
მამუკა ვახუშაშვილი.

და

თბილისის მ-6

მართული ბიზნესი

3

სვანეთი მინდა სამშობლო

პირველი გვერდი

დაიბრუნა, ასე რომ, მომავალი 1995 წლის გაზაფხულიც მშვიდად ვერ ჩაივლის. უშიშრო და რწმუნო ოპონენტები იქნებიან სვანეთი დატოვონ, ვინაიდან მთავრობის სამსახურში გასაძრწვლოდ მიღებული კუბონით თავის რჩენა შეუძლებელია. ბევრს აღარც ზადი და ჭვარი სწავს, სექტანტურმა მიმართულებამ შესტის რაიონში მტკიცედ მოიკიდა ფეხი.

ნათქვამი საბჭო თავისი არხით ძლიერ ჰგავს ძველი სვანური სოციალური ყოფის მარეგულირებელ ჩენილთა ინსტიტუტს, მაგრამ მას ჯერ კიდევ ვერ აქვს ისეთი ავტორიტეტი, რომ მიწის საკუთრებისა და მისი გადაწვევების საკითხი ბოლომდე გადაწყვიტოს.

გაუგებარია ისიც, თუ როგორ უნდა განხორციელდეს მიწის პრივატიზაცია მესტის რაიონში, აქ რომ „ყოფილობის“ ინსტიტუტმა მკვიდრად მოიკიდა ფეხი.

საგანგებო მდგომარეობა შეიქმნა თვით მესტისაშიც. იმ მუშა-მოსამსახურეებმა, რომელნიც არ ფეხნენ მესტის მკვიდრნი, მაგრამ მუშაობდნენ სხვადასხვა ორგანიზაციებში და დაწესებულებებში, მთავრობის მიერ მიცემულ მიწის ნაკვეთებზე საცხოვრებელი სახლები აიშენეს. ასეთი მშენებლობანი მესტის რაიონში 40 წლის მანძილზე მომდინარეობდა, აშენდა კომუნალური ბინების კორპუსებიც. მიწის ძველი მესტისკენი, რომლებიც თითქმის უშიშროდ დარჩნენ, მოსახლეობის ამ ფენისაგან ან სასაცხოვრო მიწას თხოულობს, ან მიწის დაბრუნებას ადვილი წარმოსადგენია, რა უშიშრო მდგომარეობაში ჩავარდნენ ადამიანები. უხერხულ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ ის მესტისკენებიც, რომელთაც სახლები სახელმწიფო, მაგრამ ამჟამად სხვის ყოფილ მიწაზე აქვთ აშენებული. მდგომარეობა ფრად დაიძაბა და რომ არა ახალი გამგებლის აქტიური ჩარევა ამ საქმეში, შედეგები არცთუ სასარბილო იქნებოდა. ეს საკითხი თანდათან კიდევ გამწვავდება, თუ ზემდგომი სახელმწიფო სტრუქტურები დროულად არ მოიღებენ კონკრეტულ გადაწყვეტილებებს. გასწავლული მიწა უეჭველად გამაგრებული იყო საბუთით: „მომიცია შენთვის სამშობლო — და ჩემისა გვარისა კაცმა არა გინსნოსო“. მიწის მფლობელობის სვანეთში არსებული დღევანდელი ხალხური წესი XIX საუკუნის მიწის-საკენ მიგვატანებს — საკითხავია რამდენად გამოდგება დღეს იგი, რამდენად შეიძლება მიწისმფლობელობის ძველი წესის აღდგენა მაშინ, როცა ზოგიერთი მასთან დაკავშირებული ინსტიტუტები მოიშალა. თუმცა გასათვალისწინებელია, რომ ის სამთავრობო კანონები, რომლებიც ბარის რაიონებს კარგად მოეგება, ვერ მოერგება სვანეთს და საერთოდ საქართველოს მცირემწიან მთიან რეგიონებს.

ამ საკითხების ღრმად შესწავლა ძლიერ დროულიც არის და საშუაოც, სანამ ჯერ კიდევ ხალხი ცხოვრობს სვანეთში. ცნობილია, რომ ბარში რამდენიმე წლით ნაცხოვრები კაცი მთაში ვეღარ ბრუნდება, მთის მკაცრ პირობებს ვერ ეგუება. ხელოვნურ ღონისძიებებს კი ბარიდან მთაში ხალხის ასახლება არ შეუძლია.

ფრად დამაფიქრებელია, რომ მარჩნელი მიწის ოდენობა საკმარისი, რა თქმა უნდა, ვერ არის. მოსახლეობის მთავრად ბუნებრივი გზით სვანეთიდან ბარში მთელი მისი არსებობის მანძილზე მიმდინარეობდა, მაგრამ წახული მის კუთვნილ მიწას ან უიღდა, ან თავის ოჯახს უტოვებდა. დღეს კი სულ განსხვავებული სურათია.

1957-85 წლების სტატისტიკური მონაცემების შემდეგ სვანეთიდან მასიურად მოხდა ჩასახლება აღმოსავლეთ საქართველოს სხვადასხვა რაიონებში. ბარად ჩასახლებულთა უმეტესმა ნაწილმა მტკიცედ შემოიღობა მისი „ყოფილი“ მიწა. ისინი გაზაფხულზე ამოდიან მის დასამუშავებლად და შემოდგომაზე კი მოსავლის ასახებად, ანდა სანახევროდ აქვთ გაბარებული. ამასი თითქმის ცუდი არაფერია, მაგრამ მძიმეა იმით მდგომარეობა, რომელთაც სვანეთის დატოვება არც უფიქრობთ, დღეს კი ისინი სვანეთის დუბიური ცხოვრების პირობებში მცირეოდენი მიწის ნაკვეთის ამარა დარჩნენ.

რაიონში დღესაც არ არსებობს ზუსტი აღრიცხვა, ვინ არის წახული და ვინ დარჩენილი, მრავალი მაცხოვრებელი აქაც ჩაწერილია და ბარშიც, ე.ი. აქაც აქვს სამშობლო. „ყოფილი“ მიწა და ბარში კი მთავრობის მიერ უხვად გამოცემული მიწის ნორმა, რომელშიც მოდევნებენ არაფერს ჰყავს. თუ ეს საკითხი რაიონში დარჩენილი მოსახლეობის სასარგებლოდ გადაწყდება, მიწის ნაკლებობის პრობლემა ნაწილობრივ მანც გადაიჭრება.

სვანეთის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმის
მეცნიერი თანამშრომელი

შიდა ქართლი

პირველი გვერდი

„პატივცემული ივანე პეტრეს ძე! დაბა ბურთში რუსეთის სასაზღვრო ძალების ჩაყენებამ, ჩრდილოეთ და სამხრეთ ოსეთის შორის საპასპორტო რეჟიმის შემოღებამ დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის საზოგადოებაში. ეს ფაქტი ზეწავლით, როგორც იმ ხელშეკრულების პრაქტიკული რეალიზაცია, რომელიც რუსეთსა და საქართველოს შორის დაიდო წელს, 3 თებერვალს.

საზღვრის აღნიშვნის მონაკვეთზე რუსეთ-საქართველოს გაგებას არა აქვს ისტორიულ-სამართლებრივი საფუძველი და ეს დონისძიება ოსებს გაყოფილ ხალხად აქცევს. შეგანსებით, რომ სამხრეთ ოსეთი არასოდეს არ იყო დამოუკიდებელი საქართველოს შემადგენელი ნაწილი. 1994 წლის 19 იანვარს სამხრეთ ოსეთის ხალხმა რეფერენდუმზე ერთ-სულად გამოაცხადა სურვილი ჩრდილოეთ ოსეთთან შეერთებისა, როგორც ერთიანი სახელმწიფო ოსი რუსეთის ფედერაციის შემადგენლობაში.

სამხრეთ ოსეთის ხალხის საკითხის გადაწყვეტა მისი ნება-სურვილის გათვალისწინებით ნიშნავს ისტორიული ფაქტების იგნორირებას, სერიოზულ საფრთხეს უქმნის მტკიცე მშვიდობის და ქართულ-ოსური კონფლიქტის სრულმასშტაბიან მოწყვსივებას.

სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო ნიხასი გთხოვთ, გაეგებთ მოკედლით სამხრეთ ოსეთის პოლიტიკური სტატუსის საკითხს და პარტიების გადაწყვეტამდე ღიად დატოვოთ რუსეთ-საქართველოს საზღვრის დადგენა“.

საინტერესოა, რომელ ისტორიულ წყაროებს ეყრდნობა ჩიბირი? როდის წარმოადგენდა სამხრეთ ოსეთი დამოუკიდებელ პოლიტიკურ ერთეულს?

შიდა ქართლის ტერიტორია, რომელიც ოსთა დღევანდელი ლიდერი ძირძველი ოსური მიწა-წყლის განუყოფელ ნაწილად მიიჩნევს, არქეოლოგიურ მონაცემებითა თუ სხვა ძირითადი ისტორიული მასალების მიხედვით, ქრისტიანობამდე და ქრისტიანობის ეპოქამდე, ეთნიკულტურულად მხოლოდ და მხოლოდ ქართულია. ამ ტერიტორიაზე, გარდა ქართლისა, სხვა ისტორიული მასალა არ მოიპოვება და ცხადი ხდება, რომ შიდა ქართლი საქართველოს სახელმწიფოებრიობის ჩამოყალიბების პირველივე დღიდან მის განუყოფელ შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს.

საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს, რომ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი, როგორც პოლიტიკური ერთეული, საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვების შემდეგ ჩნდება. მანამდე, 1918-21 წლების საქართველოს დამოუკიდებელ დემოკრატიულ რესპუბლიკაში, შიდა ქართლი სახელმწიფოს ისეთივე განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენდა, როგორც კახეთი და იმერეთი, რაჭა და აფხაზეთი, აჭარა და სამეგრელო. აღსანიშნავია, რომ შიდა ქართლის მთიანეთში, სადაც ოსები მესტრამეტე საუკუნის შემდეგ კომპაქტურად ცხოვრობდნენ, უცხოელად ხორციელდებოდა საქართველოს სახელმწიფოს ორისდიქცია და უფლებამოსილება. თუმცა, რა გასაკვირაა ჩიბირის მიერ ისტორიის გაყალბება? ეს რომ არ ახალია, ძველია.

ამავე წერილში დღევანდლობის

ვის გამოცვლაში ლეგიონერებისა, რომ რუსეთი ცნობს საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას და ათიარებს საქართველოს ხელისუფლებას ერთიანი სახელმწიფოებრივი პოლიტიკური ორისდიქციის განმარტაციულად აღქმად გამოდინარე, სწორების მონაწილეთა წინაშე ჩიბირი დავაყენა საქართველო-ოსეთის კონფედერაციის შექმნის საკითხი.

საინტერესოა, რამ განაპირობა ასეთი ტაქტიკური სვლა?

უპირველეს ყოვლისა რუსეთის პოლიტიკის მკვეთრმა შეცვლამ. როგორც ჩანს, ზემოხსენებული წერილის მსგავს მიმართებზე ოსი სუბარისტები სკამად მკაცრ და არასასურველ პასუხებს იღებენ. სუბარისტებმა უკან დაიხიეს — კონფედერაციის საკითხს განიხილავს, გულის სიღრმეში კი იმედოვნებენ, რომ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა ქალაქდღაწეზე დაწველი ფიქტად იქცევა და მათი მიზანმიმართული მიღწეული იქნება.

სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკა — საერთაშორისო სამართალსუბიექტი?

ამასველი ფაქტებიცაა ფაქტობრივი. 1994 წლის 14 იანვარს სამხრეთ ოსეთის ხალხმა ერთხელად გამოაცხადა ჩრდილოეთ ოსეთთან შეერთების სურვილი, წერს ჩიბირი.

რა თქმა უნდა, ოსთა დღევანდელი ლიდერი 14 იანვრის უკანონო რეფერენდუმს გულისხმობს, მაგრამ ვითომ დაავიწყდა, რომ ე.წ. სამხრეთ ოსეთის შემადგენლობაში შედიან ახალგაზრდის, ყოჩისის, ცხინვალის ქართული რაიონები, რომლებიც ყოფილი ოლქის მოსახლეობის 40 პროცენტი ცხოვრობს. მათ ხომარაკითარი კავშირი არა აქვთ იარაღის ძალით შექმნილ ე.წ. რესპუბლიკასთან და რეფერენდუმშიც არ მყოფი მონაწილეობა?

მაშ რომელ ხალხის ნება სურვილზე საუბარი?

მასუნი მხოლოდ ერთია: სუბარისტული ხელისუფლებისათვის ისტორიისა თუ დღევანდელი მოვლენების ფაქტობრივობის პრინციპული მნიშვნელობა აქვს. მისი მიზანია საქართველოს რაიონზე წაგლეჯოს უფლები ქართული მიწა-წყალი, განაგრძოს მოვლენების მიხედვით და ისიც კარგად უწყის, რომ გამარჯვებულებს არ ასმართლებენ.

ახლანახან კიდევ ერთი საყურადღებო ინფორმაცია მივიღეთ ცხინვალის ნიხასის მხრივ სწორედ განიხილეს სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის პოლიტიკური მოწყობის საკითხი. თა-

ძინებას და ლახავს საქართველოს სახელმწიფოებრივ ინტერესებს.

ამას წინაშე ვლადიკავკაზში საქართველოს მხარის დელეგაციამ, რომელსაც პარლამენტარი ვახაგუროძე ხელმძღვანელობდა, ხელი მოაწერა ოს-ქართველთა შორის არსებული კონფლიქტის შეწყვეტისა და შემდგომი კეთილშეზნებური ურთიერთობის განხორციელების ხელშეკრულებას. თავისთავად ცხადია, რომ ოს ხალხს შორის კეთილშეზნებური ურთიერთობის აღდგენა და ყველა საკონფლიქტო პრობლემის მოხსნა მისასალმებელია, მაგრამ ეს არ უნდა მოხდეს ერთის მხარის პრივილეგიებისა და მეორე მხარის დისკრიმინაციის ხარჯზე. კერძოდ, საუბარია იმაზე, რომ დოკუმენტში არის მუხლები, რომელთა ძალითაც სამხრეთ ოსეთი საერთაშორისო სამართალსუბიექტად არის ცნობილი.

საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლებამ, პირადად სახელმწიფოს მეთაურისა, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციოს ამ დოკუმენტს, რადგან, როგორც გვედგო, ოსი სუბარისტები ყველა დასაშვებ და დაუშვებელ მეთოდს იყენებენ რეალობის გასაყალბებლად. ამიტომ არ უნდა გადავიდეს ისეთი პოლიტიკური ნაბიჯი, რომელიც მოწინააღმდეგის წინაშე უკანასკნელს და ჩვენს ინტერესებს ეწინააღმდეგება.

გივი ბორცვაძე

რეპორტაჟი

გზაზე ოთხი მანქანა მიდიოდა

მე-3 გვერდი

მოსაგვარებელი საქმეები დროებით გადაშლია და მანქანებს ბოლომდე გაუყოლიდა. ვერძნობდი, რომ არანორმალური ვითარება იქმნებოდა. ვლადიკავკაზის ერთ-ერთ ქუჩაზე მდგომმა ავტონისპექტორებმა პირველ სერიოზულ კონფლიქტში გამოიწვიეს ჩვენი მძღოლები. წესრიგის დამცველები საქართველოდან გადასახლებულები აღმოჩნდნენ. არც დაუფრავთ ჩვენდამი ანტიათა, განსაკუთრებით უკმაყოფილონი იყვნენ ჩვენი გამცილებლები, რომლებიც, თურმე სუ იტყვი, მათ პერს ქაშენ. ახლა გავიშვებთ, მაგრამ უკან გზაზე სად წავიხვედითო — დაგვეპერნენ. „წესრიგის დამცველები“ პოსტზე საკუთარი მანქანით იდგნენ, სახელმწიფო ნომრები: ე 57-25 სე. შედარებით მცირე თანხების გაღებით თანდათან ვუახლოვდებით ყაბარდოს საზღვარს. ინსპექტორების ყოველი ახალი ჯგუფი ახალ-ახალ მიზეზებს პოულობს ქრთამის ასაწანად. ოსეთის ტერიტორიაზე ავტონისპექტორის საუბარები მზაკრულად მოქმედებენ: მთავრია ავტონისქანა რაც შეიძლება ღრმად შეიტყუონ თავის ტერიტორიაზე, თან უკანდასხვები გზა მუქარით მოუჭიან, ხოლო უკვე ოსეთიდან გასასვლელში დაიწვიონ ნამდვილი ევლეფა. ოსეთის ბოლო საუბარზე მძღოლებს ფული გამოვლიათ.

ვლადიკავკაზი ოსეთ-ყაბარდოს საზღვართან უკან დაბრუნება შეუძლებელია. წინ ქართველთათვის ძნელად გასასვლელი ყაბარდოა, სადაც, როგორც

გვეუბნებიან, ადგილობრივი „ბოვეკები“ საქართველოს მანქანებს ცეცხლს უხსნიან. თათბირის შემდეგ სტატიკური პოლიცია მილიციულმა მოითხოვეს 400 000 მანეთი და მხოლოდ ტვირთის უსაფრთხოებას დაეპირდნენ. კამათის შემდეგ მილიციამ მანქანების და ჩვენი სიცოცხლის ზღუდუნებლობის გარანტიაც მოგვცა და ყაბარდოსკენ დაიძარი.

22 ივლისის ორი საათია ერთ-ერთ საუბარზე ყაბარდოელი ჩვენს მანქანასთან მოვიდა, დამცინა და მოგვესალმა.

P.S. ამ რეპორტაჟიდან ნაწილობრივ მაინც ჩანს ის დაბრკოლებები, რომლებიც ჩვენში ბიზნესის განვითარებას უშლის ხელს. გამორჩეულ პრობლემა-აბსურდის მხოლოდ პანანინა ნაწილი. ფაქტობრივად, ისეთი ვითარება იქმნება, რომ ჩვენც არ გვხვრს ბიზნესმენს შეეუწყოთ ხელი, არადა, თუ სავაჭრო ურთიერთობები არ გაფართოვდა, დავიღუბებთ.

ვაჭრობის აღორძინებას მოჰყვება კულტურული და სამეურნეო კავშირების აღდგენა დროებით გაუცხოვებულ ხალხებს შორის. ვაჭრობა არის სიმდიდრის დაგროვების ერთ-ერთი საშუალება და დროა გავაცნობიეროთ, რომ მეცნიერის, მსახიობის, მანქანაგებლის, ექიმის შემოსავალი დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, თუ როგორ მოახერხებს „კოკა-კოლა“ ან სხვა ფირმა თავის პროდუქციის მსოფლიო ბაზარზე გატანას. როცა ისინი იძარცვებიან, ფული აკლდება სახელმწიფო ხაზინას და ზარალდებიან რიგითი მოქალაქეებიც. ამიტომაც სახელმწიფო ვალდებულია ყველანაირი საშუალებით, თუნდაც რადიკალური ზომების გამოყენებით, დაამყაროს წესრიგი. დროა, დამთავრდეს განვლებული საუბარი მათიზურ სტრუქტურებზე და უნდა დაიწყოს მოქმედება. როცა შენს მინა-წყალზე გაძრცავს ის,

— საღამო, გოგა! რატომ არ დადინართ ჩვენი გზებზე? აქ ხომ არ გელაგეს უნდა იმუშაოთ, უნდა იმეზავროთ.

გაცვდით ამ საგუშაგოსაც და ორიოდე კილომეტრში ერთ-ერთ მანქანას ორი საბურავი გაუსცა. შიმს დიდი თვალები აქვს — უნდა გენახა, რა რეკორდულ დროში დაეშალათ და ავაწყეთ ბორბლები. სტატიკოლის მხარეში რომ გავაღწიეთ, მხოლოდ მაშინ ვიგრძენით შეება და ყოველგვარი ექსცესების გა-

ვისაც შენი დაცვა ვეალებო, ბუნებრივია, სრულიად დაუცველი აღმოჩნდ ჩვენს საზღვრებს მიღმა.

უნდა არსებობდნენ კონკრეტული სტრუქტურები და ადამიანები, რომლებიც დაუფრებელი ავტოებს პასუხს ტვირთების უსაფრთხო გადაადგილებაზე.

ამ ეტაპზე „კოკა-კოლას“, ისევე როგორც სხვა ფირმებს, შარავნის ყაჩაღები კი არ უშლიან ხელს, არამედ ოფიციალურ სახელმწიფო სტრუქტურებში მოქალაქეობის მოქალაქეები, რომელთა შემოსავლის წყაროც საქვეყნო საქმის წახდენით მიღებული ფულია.

საქართველოში წარმოებული პროდუქციის გატანაზე დიდად არის დამოკიდებული კუბონის ბედიც. დამოუკიდებლობის ლოზუნგს იქით თუ სახელმწიფო სტრუქტურებში მოქალაქეობულმა ელემენტებმა, „სახელმწიფო ყაჩაღებმა“ განაგეს ყოველივე, ჩვენ დამოუკიდებლობას არანაირი რეალური საფუძველი არ ექნება. ეს კარგად გავითვალისწინო: ჩვენი სახელმწიფოებრიობის, დამოუკიდებლობის, მეზობლებთან ურთიერთობების ბედი, პირველ ყოვლისა, აქ წყდება!

დემურ მიქაძე:

„ვსდოლობოთ, ღაპიბრუნოთ იარსახე“

— ამბობს შინაგან საქმეთა თბილისის მთავარი სამმართველოს უფროსი, პოლიციის გენერალ-მაიორი დემურ მიქაძე

სამი თვე შესრულდა, რაც თქვენ სათავეში ჩაუდგენით შინაგან საქმეთა ქალაქის მთავარ სამმართველოს. რა ეთარება დაგეგმვათ ამ თანამდებობაზე მოსვლისას?

— როდესაც დედაქალაქში ასეთი რთული კრიმინოგენული ვითარება, როცა ამდენი მკვლელობა და მარცვა-ფაჩილობა, მე მიმაჩნია, რომ ოპერატიული ვითარების შეფასებას დადებითი თუ უარყოფითი საკენჭი არა აქვს. რაც შეეხება ბოლო პერიოდს, მე არ მსურს დავუპირისპირდე ჩემს წინამორბედს, მაგრამ მიუხედავად იმისა, გახსნილია თუ არა დანაშაული, ძვრები უდავოა. ქალაქში აშკარად შეიგრძნობა სტაბილიზაციის პროცესი, აღდგა უკვე წარსული ჩანარებული მუშაობის პრინციპები და მეთოდები, პოლიცია ქალაქში გამოვიდა, დანაშაულის ფაქტის გახსნის პარალელურად 2-ჯერ აღმოჩნდა უწინდელს. აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ დაკავებულია უმეტესობა პასუხისმგებელი მძევლა და არა ისე, როგორც ეს უწინ იყო, როცა ბოროტმოქმედთა დიდ ნაწილს, ხშირად გაურკვეველი მიზეზების გამო, ათავისუფლებდნენ. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ თუ პირველ კვარტალში 56 მკვლელობიდან გახსნილი იყო მხოლოდ 24, მეორე კვარტალში 36 ფაქტიდან გახსნილია უკვე 33. ნათელი ეფინება გასულ წლებში მომხდარ დანაშაულის ფაქტებს. უკვე გახსნილია 14 ასეთი ფაქტი.

1990 წელს ვერის უბანში, ჯინის ქუთუთისათვის მოკლეს 16 წლის უმჯავო — მალხაზ კაკაბაძე. ეს იყო გამაჟღერებელი და ამავე დროს ბურუსით მოცული ისტორია. დღეს ეს ფაქტი უკვე გამოვლენილია და დანაშაული პასუხისმგებელ კანონის მთელი სიძაქით.

აღნიშნული მეტყველებს, რომ უნდა დავიძრო, გაძლიერდეს ოპერატიული სამსახურების მუშაობა. პირველი ივლისი, შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს მუშაობა, საბურთალოს რაიონში ჩატარების ოპერატიული-სამძებრო და პროფილაქტიკური ღონისძიება, რომლის მიზანი იყო მიმდინარე დანაშაულების დაკავება და მოსახლეობაში არსებული უკანონო იარაღის ამოღება. კრიმინოგენული თვალსაზრისით, ეს რაიონი იყო საკმაოდ დაზარალებული და მუშაობაც სწორედ აქედან დაიწყო.

ოპერატიული მონაწილეობა სამმართველოს 600-მდე თანამშრომელი. ღონისძიებამ კარგი შედეგები გვიტანა. საქარისა აღინიშნოს, რომ ამოღებულია 2

ავტომატი 346 ვაზით, 5 ცალი მაკაროვის სისტემის პისტოლეტი 26 ვაზით, 5 ცალი ზელფუშარა, ერთი „ტეტეს“ სისტემის პისტოლეტი 2 უმუშარმეტორცის ქუთუთი, 2 ოპტიკური სამიზნე, შაშვანის 56 ვაზი და სხვა.

ნარკომაიის სახით გამოვლენილი 14 პირიდან 7 მოთავსდა ნარკოლოგიურ დისპანსერში. ამოღებულია 200 გრ. ნარკოტიკული ნივთიერება ოპიუმი და ალდინი-ვე ყუაჩოს ნაშა, დიდი რაოდენობით ნარკოტიკული ნივთიერება „ანაშა“.

ეს ყველაფერი მეტყველებს, რომ ჩვენ ვუბრუნდებით მუშაობის იმ ფორმებს, რითაც თუნდაც ათი წლის წინ გზელმძღვანელობდით. ფაქტობრივად, ამ პერიოდის მანძილზე, პოლიციის სამსახურების დისკრედიტაციის მცდელობის გარდა, თითქმის არაფერი გაკეთებულა. ჩვენი მხრივ კი ვცდილობთ დავიბრუნოთ ის იერსახე, რაც 80-იან წლებში გავაჩნდა.

— ყოველ ახალ ზელმძღვანელს აქვს მუშაობის მისიული სტილი და პრინციპები. აქედან გამომდინარე, თქვენ რა ცვლილებები შემოიტანეთ სამმართველოს მუშაობაში და რის გაკეთებას აპირებთ მომავალში?

— ჩემი მუშაობის ერთადერთი პრინციპია, თავი არ დავუგო, რათა ქალაქს შევუნარჩუნო სიმშვიდე და წესრიგი. ჩემს გვერდითაა პოლიციელთა ის კონტინგენტი, ვისაც მართლა გული შეტკივა ქალაქზე და წესრიგის დამყარება სურს. მთავარია, საზოგადოებამ დაინახოს ჩვენი მუშაობის შედეგი და ირწმუნოს, რომ ჩვენ ძალგვით დავიცვათ მათი ინტერესები და დავდგეთ მათი სიმშვიდის სადარაჯოზე. მთლიანად გადახალისდა წამყვანი სამსახურების კადრები, შეიცვალა რამდენიმე პოლიციის უფროსი, დიდი ცვლილებებია თვით ქალაქის სამმართველოს შემადგენლობაში, ოცამდე თანამშრომელი დათხოვილა სამუშაოდან.

— ბატონო დემურ, მართალია მოსახლეობამ იგრძნო გარკვეული შეცნა — დედაქალაქში აშკარად დაიწყო სტაბილიზაციის პროცესი, შეწყდა უმძინო და გაუმართლებელი სროლები, მაგრამ ხშირად მაინც აქვს ადგილი შემადარწმუნებელ ფაქტებს, რაც სიმშვიდის საფუძველს არ იძლევა.

— სანამ დანაშაული სამართალს პრივილეგირებული იქნება, საქართველოში პოლიციის მუშაობა შედეგს

ვერ გამოიღებს არავის აფიქრებს შედეგად. კლდე მუშაობის მდგომარეობა, დანაშაულის კი ყველა გვერდით უდგას — დაკავებისთანავე მას აუცილებლად უნდა დაენიშნოს ადვოკატი და ა.შ. აქვე მინდა აღვნიშნო ბოლო პერიოდის ერთი საშუალო ტენდენცია — ხშირად ტელევიზიის ეთერში დანაშაულს სამართალს აქტიური წარმომადგენლების გახსენება, ხოლო რაც შეეხება დაღუპულ პოლიციის თანამშრომლებს, აქ უკვე ვაწყვდებით მრავალ წინააღმდეგობას. საჭირო ხდება ათასგვარი ცნობების მოშველიება საზოგადოებას, ესა თუ ის პირიველად ნამდვილად იყო თუ არა პოლიციის მუშაკი, რომ დაიღუპა ავანტიის ხელით, ან სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაგველეს 300 თანამშრომელი, მათი მუშაობის შესახებ კი თითქმის არაფერი თქმულა.

— ცნება დანაშაულზე პოლიციელი... საზოგადოება არც თუ უსაფუძვლოდ აღიქვამს მფორებული პოლიციელთა მიერ ჩადენილი სხვადასხვა დანაშაულები. არის თუ არა იმ კატეგორიის თანამშრომელთა სრული აღორცილებიანობა და რა ბედი ეწიათ მათ?

— იმისათვის, რომ წესრიგი დამყარდეს საერთოდ, აუცილებელია ის უწყება, იყოს სათანადო დონეზე, რომლის წარმომადგენლებიც ჩვენ ვართ. კრიმინალებს არ ჰყავთ აღმათ ისეთი გამოცდილი დანაშაულები, როგორც ჩვენ. მათ კარგად იციან, რა საშუალებებით აიცილონ თავიდან პასუხისმგებლობა. გამოყვებულია დაუსრულებლობის ატმოსფერო. თუ ადრე არსებობდა სტეკი-ლური კოლონია თანამშრომელთათვის, დღეს ეს სისტემა აბსოლუტურად მოშლილია, ზოგ მათგანს ეძლევა გადავადება, ზოგი კი ციხის მომსახურებაში გადააქვს. ათარ არსებობს არაა შიშის თამაში. იოის, როცა დანაშაულია 515 ჯგუფი აფანაილი, სადაც სხვა პირებ-

თან ერთად დანაშაულში იმხილებიან პოლიციის, სამხედრო პოლიციის თუ საზოგადოებრივი უსამართლო-მადგენლები, სახელის იხდის მხოლოდ 11 მუშაკი. თუ მომავალშიც ამ პრინციპით გავგრძელებთ, თუ ვერ გამოიკვეთა გარკვეული პოლიციები ამ პრობლემასთან მიმართებაში, შედეგი შესაძლებელია უფრო საგალალოც გახდეს. ყოველად გაუმართლებელია დანაშაულზე პოლიციელის ყოფნა სხვა კატეგორიის მსჯერდებულთან საკანში. წლის განმავლობაში დაკავებულია 1200 პირი და სახეზე გვაქვს 350 პატიმარი. ამით მე გზონი ყველაფერია ნათქვამი.

— სულ ახლახანს ქალაქის მთავარ სამმართველოში შეიქმნა საზოგადოებრივი აზრის ინსტიტუტი, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა პროფესორი ზურაბ ფორაქიშვილი...

— ამ ეტაპზე შემოძლია ვთქვა მხოლოდ ერთი რამ, ქალაქის სამმართველო თავის თავზე იღებს არასრულწლოვანთა დანაშაულის პროფილაქტიკას. ესაა გლობალური პრობლემა. გასაკეთებელი უამრავია, მაგრამ ვიმედოვნებ, რომ ბატონ ზურაბთან ერთად თავის გაერთმევთ დასმულ ამოცანას და ვფიქრობ, თუნდაც ერთი არასრულწლოვანის სწორი გზაზე დაყენებაც კი უკვე ერის გამარჯვებაა.

— ბატონო დემურ, ორიოდ სიტყვით სამამაგლო გეგმებზე.

— როდესაც თბილისის იერსახეზე ვსაუბრობთ ყველას ერთნაირი განცდა გვეუფლება, გვახსენდება ნარკოტრადის ნაწერებში ჩართლის დედათქო, ან მამა-დავითის შესანიშნავი ხედი, რაც ბევრ ჩვენგანს ყოველთვის საამაჟის გრძნობით მსგავსავდა, დღეს კი — უსახური ჯიხურები, უკეთეს შემთხვევაში სკამებზე შემოდებული ფალსიფიცირებული შამპანურის და კონი-აქის ბოთლი უცხოური სიგარეტების გარემოცვაში.

მე ვფიქრობ, რომ პოლიციელთა გვერდით უნდა ვხედავდეთ ყველა თბილისელს, ვისაც ქვეშაირად შესტკივა გული და ვისთვისაც ქალაქი არის არა ღოზუნგებით სავსე, არამედ სულის და ხორცის განუყოფელი ნაწილი. ამას მივადწევთ, როდესაც კვლავ დავინახავთ ფორმაში გამოწყობილ, მოწესრიგებულ პოლიციელს, რომლის დანიშნულებამ დაიცვა დედაქალაქში მოქალაქის უსაფრთხოება, უფლებები და ღირსება, სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესები საზოგადოებისათვის საშიში შემდეგებისაგან.

ასეთი პოლიციელი კი გვეყოლება მაშინ, როდესაც სახელმწიფო და მთავრობა, მოუხდევად დიდ ეკონომიკური და ფინანსური სიმწიფისა, გამოანახეს სახსრებს, რათა წესრიგის დამცველი იყოს ყოველმხრივ ეკიბრებული.

მე კი ერთი დამატება შემოძლია, თუ კარგი პროფესიონალი ხარ, არ უნდა გაგიჭირდეს ამ რთულ ლაბირინთში გაგლა, თუნდაც გზად ყრუ კედლებთან შეგხება მოგწოდოს.

ესაუბრა ქვემოთ ლალიაშვილი
შინაგან საქმეთა სამმართველოს
პრესმენტრი

— ბატონო ამირან, რა მდგომარეობაა გორში კრიმინოგენული თვალსაზრისით?

— ამას წინათ გამართულ რესპუბლიკურ თათბირზე, გენერალური პროკურორის მოხსენებაში საუბარი იყო მილიანად რესპუბლიკაში არსებულ ეთნოკრიზისზე და, რაღა თქმა უნდა, ახსენა გორის რაიონიც, სადაც კრიმინოგენული ვითარების გაჯანსაღების გარკვეული ძეგები აღინიშნა. თუ გასულ წელს ჩვენ გვეჩვენა განზრახ მკვლელობის 14 შემთხვევა, საიდანაც გახსნილი იყო მხოლოდ 6, მიმდინარე წელს 14 შემთხვევიდან ათია გახსნილი. გაუსწელ შემთხვევებზე არსებობს რეალური მონაცემები და, აღბათ, უაღრეს პერიოდში მოგახსენებთ საზოგადოებას მკვლელობის შესახებ. საერთოდ, მძიმე დანაშაულმა იგულო. თუკი ციფრებში მოხსენიებული ავიღოთ, ვნახავთ, რომ მძიმე დანაშაული 40-ზე მეტი ერთეულით შემცირდა, გახსნის პროცენტი კი გაიზარდა.

პროკურატურის, პოლიციის და სხვა ძალისხიერი სტრუქტურების ერთობლივი ძალისხმევით რეგიონის ზელმძღვანელებთან ერთად ხშირად იმართება შტაბის სხდომები. მოგახსენებთ, სხელმწიფოს მეთაურის განკარგულებით ქართლის რეგიონში სახელმწიფო რწმუნებულად დანიშნული ბატონი ვაჟა საჭაქურიძე, რომელსაც ევალება უშუალოდ შიდა ქართლის პრობლემების, მათ შორის კინიგვლის რეგიონის პრობლემების მოწესრიგება და ყველა იმ უწყების კოორდინაცია, რომელიც ტერიტორიულად ესაზღვრება ამ მძიმე რეგიონს. ხშირად შტაბის სხდომები, სადაც ისახეა ღონისძიებები მდგომარეობის გაჯანსაღებისათვის და ამან გარკვეული შედეგებიც გამოიღო.

ადგილობრივი ხელისუფლების ძალისხმევითაც ჩატარდა რამდენიმე სერიოზული ღონისძიება და შედეგები ასე თუ ისე წარმოსახვია. მაგრამ მძიმე მდგომარეობა ავტოსატრანსპორტო საშუალებათა გატაცების აღკვეთის საქმეში. ასევე მძიმეა სახელმწიფო და მოქალა-

მკიმა დანაშაულზე იკლო, მაგრამ...

გვესაუბრება გორის სარაიონთაშორისო პროკურორი ამირან ნოზაძე

ქეთა პირადი ქიხების წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულზე რეაგირება და შეიძლება ითქვას, რომ ამ მხრივაც გარკვეულწილად, გავაუმჯობესებთ მუშაობას.

რეგისტრირებული იყო ანგარიშის მიხედვით აღაძიანთა გატაცების ორი შემთხვევა და ორივე გახსნილია. დანაშაულები მხილებული არიან და მათ მიმართ საქმე სასამართლოშია გადაცემული. გვაქვს აგრეთვე აღაძიანის მოტაცების ერთი მძიმე დანაშაული — მოტაცეს არასრულწლოვანი ვანტაგ თელდაშვილი. მას შემდეგ, რაც დანაშაულები დარწმუნდნენ, რომ მისი ახლობლებისგან ვერ მიიღებდნენ სასურველ თანხას, ბიჭი მოკლეს და ქარელის რაიონის ტერიტორიაზე ერთ-ერთ ტყეში დამარხეს. გვაქვს მივაკვლიეთ. ორი დანაშაული დაკავებულია ერთმა თვითმკვლელობით დაასრულა სიცოცხლე. იმეხება სამი მშობი ბოროტმოქმედი. მათ დასაკავებლად შინაგან საქმეთა სამმართველოს და პროკურატურის მიერ ერთობლივი ღონისძიებები ტარდება და, აღბათ, მოკლე პერიოდში გარკვეულ შედეგს მივაღწევთ.

უკვე მოსვლის მოწვევის დრო დადგა და გატარებთ ღონისძიებებს, რათა მოსავალი მაქსიმალურად უდნაკარგოდ ავიღოთ და დაგაბიხალოთ.

— მოგახსენებთ, პროკურატურას აქვს რაიონი კანონიერების დაცვაზე ზედამხედველობა და ერთ-ერთი უწყება, სადაც ამგვარი კონტროლი მაქცირად უნდა განხორციელდეს, გახლავთ შინაგან საქმეთა სამინისტრო. თუ გამოავლინეთ პოლიციელთა რაიმე დანაშაული შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალურ ინსპექციასთან

ერთად, რა ფაქტები იყო ეს და კონკრეტულად ვის მიუძღოდა ბრალი?

— ქალაქ გორსა და გორის რაიონს ემსახურება პოლიციის სამმართველო, პროკურატურა კი, კანონიერების დაცვის მიზნით პოლიციას ზედამხედველობს. შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალურ ინსპექციასთან ერთად არა, მაგრამ ადგილობრივი პოლიციის სამმართველოს სათანადო სამსახურებთან ერთად მივაკვლიეთ სხვადასხვა დანაშაულს პირებს. გამოვლენილია დანაშაულის მიმქმალვის რამდენიმე ფაქტი, კერძოდ, შეტყობინება მიიღეს პოლიციის ამა თუ იმ დანაშაულზე, მაგრამ აქტიური მუშაობა არ გამოხატავდა. ფაქტობრივად, დანაშაული მიმქმალა. პროკურატურამ მიმდინარე წელს პოლიციელთა დანაშაულის მ ფაქტი გამოავლინა. ორ დანაშაულზე აღძრობა სისხლის სამართლის საქმე და მიმდინარეობს სასამართლო მოკვლევა. პოლიციის სამმართველოსთან ერთად გატარებული ღონისძიებებით სხვადასხვა დარღვევების თვის პოლიციის ორგანოებიდან დათხოვილია 6 ოპერატიული მუშაკი, მათ შორის ოფიცრები და რეგისტრები. ასევე გათავისუფლდა სამსახურიდან პოლიციის რამდენიმე დანაშაულის ზელმძღვანელი. წარმოებაში გვაქვს რამდენიმე საქმე. აღბათ, გამოიკვეთება უხინდისი პოლიციელთა რაღი. მოგახსენებთ, ასეა მიმდინარეობს რეგისტრ პოლიციის ისე სხვა სამართალდამცავი ორგანოების წმენდა და, იმედი გვაქვს, ამ მხრივაც გვექნება გარკვეული შედეგები.

— ბატონო ამირან, რამდენად კონტროლდება ნარკოტიკების შემო-

სტარ-გორის სამხაქარო გზას თბილისის სარაიონთაშორისო პროკურატურა, არსებობს შიდა ქართლის საგზაო პოლიციის დანაყოფიც, ამასთან, ცხინვალ-გორი-როკის სამხაქარო გზას ემსახურება სამხაქარო სარაიონთაშორისო პროკურატურა და, ფაქტობრივად, გორის პროკურატურა საპროკურორე ზედამხედველობას ვერ ახორციელებს ამ მონაკვეთზე. ცხინვალის რეგიონიდან სამხაქარო გზა გადის გორზე და ამ ტრასაზე შემოქმედების საშუალება საპროკურორე რეაგირების თვალსაზრისით ჩვენ არა გვაქვს. თუმცა, ამით ჩვენ პასუხისმგებლობას არ ვიხსნით, რადგანაც უკანასკნელ ხანს რეალიზაციებმა ძირითადად უკვე ფარულად, სასოფლო გზებით დაიწყეს ნარკოტიკების გადმოტანა. გატარდა გარკვეული ღონისძიებები. შედეგზე ზემოთ მოგახსენეთ. პროკურატურამ და შინაგან საქმეთა სამინისტრომ შეიმუშავეს მოქმედების ერთობლივი გეგმა. მოგახსენებთ, სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულებით შეიქმნა ნარკოტიკების და ნარკოტიკების წინააღმდეგ ბრძოლის ეროვნული ბიურო. შესაბამისი დანაყოფები ჩამოყალიბდა რეგიონებში და, მათ შორის, გორის პოლიციის სამმართველოშიც. პროკურატურას დაემატა ერთი სამსახური ერთეული — თანამშრომელი, რომელიც ზედამხედველობას გაუწევს ნარკოტიკებისა და ნარკოტიკების აღკვეთას. ჩვენთან ბრძანდებოდა ბატონი ირაკლი მენაღარიშვილი. იგი უშუალოდ ზელმძღვანელობს ამ ეროვნული ბიუროს საქმიანობას. დასახულ რადიკალურ ღონისძიებათა ნუსხა იმდენ იძლევა გარკვეულწილად მაინც გამოსწორდეს მდგომარეობა.

საერთოდ კი, მინდა ვთქვა, რომ გორის პროკურატურა ძალ-ღონეს არ დაიშურებს, რათა ადგილობრივ დანაშაულთა თარეში.

ესაუბრა გონდო მიმნარაშვილი

ყურადსადღები დოკუმენტი

არის უაღრესად ხაინტრევი... ყურადსადღები დოკუმენტი, რომელიც დღემდე ანალიზის მოთხოვნა...

ტრივიალური აზრი იმის შესახებ, რომ გლობალურად რუსეთი კვლავაც თავისი ინტერესების განსახლდების...

შეცდმა რუსეთის მოქცევის საზღვრო-პოლიტიკურ იზოლაციაში და მის შიდა დესტაბილიზაციას...

რი გადაწყვეტილების მიმღებ და განმარტებელ საკადრო კორპუსში. რა თქმა უნდა, ყოფილ მოკავშირე რესპუბლიკებს...

ბის ტიპის გაერთიანების შექმნის შესაძლებლობას. მაგალითად, საერთოდ, ინტერესები, რომლებიც...

დღი ჯეო საგანმანათლებლო ჯანსაღი

ერთი პლანეტა არა ჩანს — დაბუნუნა ტიპი... ერთი პლანეტა არა ჩანს — დაბუნუნა ტიპი...

ნილს ნილსენი (დანი) იყიდება პლანეტა

არა... ფიქტიური ირლანდიური ხასიათი გამოსავალს ეძებდა... ფიქტიური ირლანდიური ხასიათი გამოსავალს ეძებდა...

იგი გაზარებული მივიდა ელექტრონულ ტიპით... იგი გაზარებული მივიდა ელექტრონულ ტიპით...

+++

ხმაურობდა ჩიტების დახურული ბაზარი,
დაყოფილი დახლებად, რიგებად და უბნებად,
გამოკეტილ გალიებს აწუდებოდა ბრძასავით
ჩაღის ფასად გასაყიდი ჩიტის თავისუფლება.
უცებ ბიჭი გამოჩნდა, რომელიღაც ჩინიდან
შემოიჭრა ხალხის და მანქანების ხმაურში,
შეირბინა ბაზარში, სამი მტრედი იყიდა,
გამოვიდა ბაზრიდან და სამივე გაუშვა.

+++

კარგად არ მახსოვს, არ ვიცი,
როგორ ბრწყინავდა სამყარო, —
მარტი იდგა თუ მაისი,
დილა იყო თუ საღამო.
ვისმეღიო ჩამქრალ კოცონთან
თუ გიჟივით მინახავს,
ისევ და ისევ მომწონდა
თუ უკვე აღარ მიყვარდა.
რომელი ათასწლეული
გვკაცუნებდა კარგზე,
სული მოხვდა თუ სხეული,
შინაური თუ გარეშე.
ზღვარი ჩანდა თუ საზღვარი —
ზღვისფერი სანაპიროთი,
ცხადი იყო თუ სიზმარი,
ვიცნობდი თუ ვტიროდი...

ანტილექსი

ლექსი აღარ მეწერებო: მომწონდა ანტილექსი,
ის წამოყვანს და მიმოყვანს ან ტაძარში ან დილეგში.
ბევრს ვერ დავწერ, დიდი-დიდი მოვასებრხო ანტითი,
ვერც გრიგალი შემაჩერებს და ვერც ანტიგანთადი.
გაუთამამდი, გავხალისდი, კიდეც გავგვარაინდი,
და გამოჩნდა ჰორიზონტზე ნაღდი ანტიგარაინტი:
ასოლედ ანტიცხენი როგორ იდგა ბენზინისთვის,
თხა ვენახმა შეჭამა და იცინოდა პესიმისტი.
ისე ჩუმიდ მომპარა, ვერ მოვასწერ შენამება,
ცოლის ნათესავებივით ბუნდოვანი შეღამება
თვალის ფრთხილად მოვარიდე გამართლებულ კურონოზებს
და ბიჭივით ავირბინე მთვარის ფუნთუკილიორზე:
აქით იდგა აძირანი, იქით იდგა აქილევსი,
და მათ შორის მთვარესავით ამოვიდა ანტილექსი.

+++

ყველაფერი შეიცვალა, შენ ხარ ჩემი ბატონი,
კოპა წყალი მოიტანა, ძაღლმა იცნო პატრონი.
თევზი წყალში შეაფასეს, დაიწმინდა მორევი,
ორი კურდღლის მადეგარმა დაიჭირა ორივე.
ცოტა წყალმა ჩაიარა, არ ღოცულობს მენავე,
ვარდებს კრეფენ უეცლოდ და ცეცხლს თივაში მალავენ.
თივაში ნიშა ხარი მოკლა, ძაღლი მოკვდა კოჭლოებით,
მწვადიც დაწვეს და შამფურიც, აღუღლეს კოჭოში.
მჭობნის მჭობნი დაილია, დაიქანცა არწივი,
რგორც ჭეჭუნდა, ისე წვიმდა, მთა მთას შეხვდა კაცივით.
წვიმამ ასი სალაშურის ტეგრი აწიქაწიქა,
გაზაფხული მოიყვანა ერთი მერცხლის ჭიკჭიკმა.

+++

ტრიალებდა, ტრიალებდა, ტრიალებდა კარუსელი,
ქარს მიჰქონდა ხეების და ხეივანების ნაშუსრევი.
ბელურები ეშვებოდნენ კომიტების კენჭროდან,
იდგა ძაღლი და გოგონას გაკვირვებით შესცქეროდა.
გოგონა კი ჩამდგარიყო თავის სათამაშოებთან,
მაგრამ კი არ თამაშობდა, მამას თვალს არ აშორებდა.
მამაც იქვე, სადაც დიდი ჩრდილი ეგდო კომიტების,
გოლაც უცნობ მანდილოსანს შეჭურებდა მორიდებით.
ის უცნობი ძაღლს უშვებდა (ძაღლი იდგა ბელურებთან),
ძაღლი გოგოს, გოგო — მამას, მამა უცნობს შეჭურებდა.
ამ მშერაში იყო რაღაც უცნობი და აუხსენელი,
ტრიალებდა, ტრიალებდა, ტრიალებდა კარუსელი.

+++

ის ყვარელში დაიბადა, იმას ნანა ძიძამ უთხრა,
დღეს შენ მშვიდად შეგიძლია გაიარო წიწამურთან.
შენ გაშვირზე მიაბიჭე, ღმერთი შენი კეთილია,
გზას არ იცნობ ეკლიანს და ტყვისმრავალწერტილიანს.
ბევრჯერ, როცა კარი ცისა განიხვინა და განიხიდა,
ტაბლა-ტრაპეზ-გარდახდილი წამოსულხარ კრწანისიდან.
ქებას გვირგვინისებდას — თვითონ გაგამეცამეტა,
ლილი-ლილინ მოიარე საწირე და მოწამეთა.
ქება თანამედროვეთა სახელათო ანკნა:
თუ ტყვიები არ გესროლეს, ისე ვარდებს არ გესვრიან.
შენ არც მამის არ გესროდნენ ფანჯრიდან თუ აივნისა,
მტლი შენი წიწამურში ზარ-ზეგით გაივლიდა.

+++

სადაც შემხვდებო ქუთაისის მატარებელი,
როცა შემხვდებო ქუთაისის მატარებელი,

თუკი შემხვდებო ქუთაისის მატარებელი, —
ვერვინ გამასწრებს ქუთაისის მატარებლისკენ,
ვერვინ მიმასწრებს ქუთაისის მატარებელთან,
ვერვინ ამასწრებს ქუთაისის მატარებელზე,
ვერვინ შემასწრებს ქუთაისის მატარებელში
ვერც ჩამომიყვანს ქუთაისის მატარებლიდან, —
თუკი შემხვდებო ქუთაისის მატარებელი,
როცა შემხვდებო ქუთაისის მატარებელი,
სადაც შემხვდებო ქუთაისის მატარებელი.

+++

ატმებთან 'და ნუ შეთან და წყაროსთან და ნაკადულთან
გათენდა და გაბრწყინდა და გამწვანდა და გაზაფხულდა.
ქაბუკებს და ქარბაგებს და ახოვნებს და ახალგაზრდებს,
ახარებს და აძლერებს და ალაღებს და ალამაზებს.
ქვეყნებსა და კონტინენტებს, საზღვრებსა და სატანტოებს
ამშვიდებს და აზავებს და არიებს და აანლოებს.
აფრიკა და ამერიკა, ევროპა და ევრაზია —
ჩემია და შენია და ჩვენია და ყველასია.

ქართული გოგონის მცირე ანთოლოგია

ის გახლავთ ჩემი ლექსის
სივრცის უკვლავი პატარა
გოგონი. ჩვენს ცვალებად
დროში ხშირად იცვლება
შეხვედრები. ამ თვალ-
საზრისით არც გოგონა
გაიგონებოდა. შეიძლება
აღრმა სხვა ლექსები შეე-
ჩინა. შეიძლება მოგვ-
აღონი შეხვედრო
და შეხვედრო. ფინანსებ-
რი რჩეული განვიხილ-
ოთ, ის არის 1994 წლის
გაზაფხულის რჩეული.

ვანცა

სახლში წადი, ვანია!

აპრილს ზამთრის სახალდებში მზე შემოუყვანია,
ბაიკალის სარკეებშიც მზე იცინის, ვანია.
მიიღერის, მიდის ვოლგა: სტეპის ფალავანია,
ვარსკვლავების სავანე, მთვარის ტანტრეგანია.
განა პრალა, ქაბული და განა ტრანსილვანია —
რიაზანი გეძახის და გელოდება, ვანია.
ვინც შენ სახლი შეგაძულა, გული მოგაყვანია
და გაგზავნა, — ჩემი ცოდვა იმას ჰქონდეს ვანია.
შევაწუხე ცა ვედრებით, ცხენს ავკიდე ავჯანდი:
მე სვანეთში წავეთრევი, შენ ციმბირში წაბრძანდი.
ქარი მღერის თეთრებზე და წითლებზე და ლურჯებზე,
ლაშაზია საქართველო, а Россия лучше всех!
თავს გიკრავს და გზას გიღოცავს, მესხია თუ სვანია,
კავკასიის მწვერვალებიც ფეხზე დგან, ვანია.
გზები მაგვრულს გიმღერა, მთები მაყრულს მღერია,
წადი, შენი ზარი რეკავს წადი, შენი ჭერია
ოლონდ, ვიდრე შენთან შენი ძმებიც წავიყვანია,
ნიმბები არ დაგავიწყდეთ, ხელკეტებიც, ვანია!

ჩვენ ვიპყრით ტალანტებს!

ცხოვრობდა დიდი ტალანტი,
თან — ამაყი და თან — ანტი.
მოვიდა დიდი ჯალათი,
გულში ჩაიდო ლალატი
და ტალანტს ძაღლის-ძალათი
ჩააცვა გიჟის ხალათი.
დატყვევებულმა ტალანტმა
მზის სხივიც გველარ დალანდა.
მესხიერების ბილიკი
სხვა წლებმა აატალახეს,
ჯალათის შვილის შვილი კი
მღერის:
— ჩვენ ვეძებთ ტალანტებს.

ტაშიტაში

გაუმარჯოს, ერთდროულად ორთავ ჰალატაში
ვისაც ერთხმად ირჩევდნენ და ადიდებდნენ (ტაში).
ვისაც მთელი პარტიკი და მთელი ბელეტაჟი
და ხუთივე იარუსი ტაში უკრავდა (ტაში).

ვისაც ახლა რადიო- და ტელე-რეპორტაჟი
სამარეშიც არ ასვენებს, არ აყენებს (ტაში).
იმ სიმართლეს, ამ სიმართლეს გულის ცხრაკლიტულში
გაუმარჯოს გაუ (ტაში) — მარჯოს (ტაში)! ტაში!

+++

მამლებმა დილა აკურთხეს. ცოცხლები მორჩნენ საქმეს.
ალგები ანიავედნენ ათას ჭურჭელს და სარკმელს.
დაწველებულმა ბოძებმა ტყუბი ჩრდილები შობეს.
„ფიგული“ მაქროლებდა შოფრის ცოლსა და შოფერს.
მაიცლებდნენ ბავშვები სკოლებისაკენ დედებს.
მაჩქარებდა საათი ბატარებსა და დიდებს.
გადასვლელზე გოგონა მიაქანებდა მამას.
მაბრძანებდა ბუღალტერი ასაკში შესულ დამას.
ზვიადი ავტობუსები მისდევდნენ დამფრთხალ ჩრდილებს.
აქანებული რადიო ვერ აწყნარებდა ჩილეს.
იფანტებოდა მეტროში წყვედილი უმძიმესი,
მინილ მესხი ჩარბოდა, როგორც მინილ მესხი.
საფეხურებზე იძინათ გადამწიფებულ ფიქრებს,
ცნობილი იქნა ვერ ცნობდა ალაირებულ იერებს.
იდგა საკუთარ გაშვებზე, მწვანე სკვერთან თუ ბაღთან,
ვაჟა და ემსგავსებოდა თავის ვაჟივით ვანტანს.
მოსწონდა ვანტანს გორგასალს ამაღლებლის ძეგლი.
მტკვარს თბილისიდან გაშვონდა თბილისის ანარეკლი.
გალაკტიონი ყვებოდა გალაკტიონის მკაცრს,
ბატარა ბიჭი უსმენდა, სანელად ერქვა მამა.
სხვებიც მხარდაშნარ დაუდგნენ მამებსა და მამაკაცებს —
ერეკლე ოძელაშვილი და ცოტე სააკაძე.

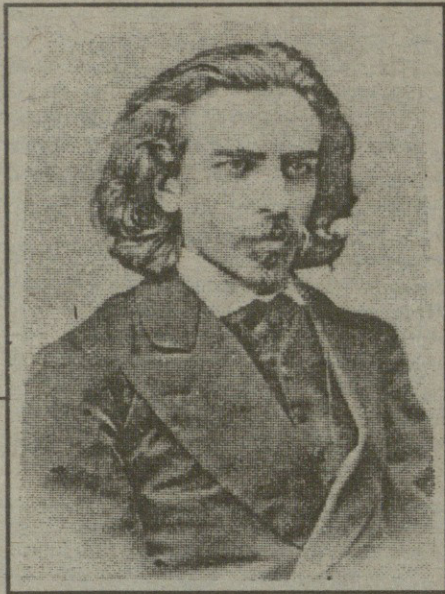
+++

სამსართულიან სასახლეს არ აშენებდა არავინ,
არ გაუმართავთ გარშემო ხუთი მაღალი კარავი.
არც ორ წელიწადს წკრილი არ გაიხმოდა ამქვეთა,
არც ბუღალტერი — თერთმეტი — მთვარედივით არ ბარბაცებდა.
არ ხმაურობდა ეზოში ავტომანქანა ცამეტი,
არ მოუწიდავთ ასშვილი ტონა ქვიშა და ცემენტი.
არ გაუხსნიათ თორმეტი სახელოსნო და ლუქანი,
არ ჩამოსულა რაქიდან შვიდი რაქველი ღურგალი.
არავის მოუტანია ფიცარი ათას ოთხასი,
არ ტრიალებდა თექვსმეტი მღებავი ჩვიდმეტი ოთხასი,
არ ჩაუყრიათ ეზოში თერთმეტი ძირი ადესა,
არც ინგლისური ბუღალტერი მოუყვანია ნათესავს.
ვერ შენიშნავდით აივნის კუთხეში თერთმეტი იაღი,
ან ორი ბარი სად იყო, ან სამი საბილიარდო.
არ ციმციმებდნენ ფოთლები ბაღის და ფორთოხალ
ალარც ჩეხური ჭაღი და აღრც თურქული ზაღი.
არ უშლიათ დარბაზში ხუთი ფინური მაგიდა,
არ აკუნებდა სუფრული ღირსეულ მომავლეთა.
არ დაქანცულა თოთხმეტი მეზობელი და მსახურ
არ დალეულა ორ დღეში ორასრვა ლიტრი კახურ
არც შარიშური ისმობდა მწვანე ბაღთა და ბაღათა,
და არც სამსართულიანი სასახლე არსად არ ჩანდა.

ის პირი და...

გვაფრთხილებენ ისევ მიწის ქვეშეთიდან,
გამართლდა ძველმა ჰომოთეზმა,
მზე ამოდის, მზეს ღოცავენ: ეს ერთი და...
ქარი კარზე აკაკუნებს სეზამ...
თვალის გარბის მყინვარების მაღივართან,
დაიწია მოთმინების დონემ,
კაცმა ფრთხილად წამოიწყო: კაცი ვარ და...
ბრძენი მსჯელობს: თაფლი იყო, თორემ...
სხვა ათასი... ვერ გახედა, ვერ გარისკა...
სხვა ახალი... ვერ წავიდა ვერსად,
ერთი გული ეუბნება: ეგ არის და...
მეორე კი ამბობს: ფერი ფერსა...
ზოგჯერ თქმა სწობს... ზოგის ბაზმა ჩხრიალებს და...
ზოგჯერ თქმითაც... ჭერ თავი და თავი...
სხვა სხვის ომში... ცხრა მთას იქით, ცხრაინებთან,
ხელი ხელს ბანს... უნდა შეედავო.
ხარი ხართან... ტალღამ ტივი გარიჟა და...
მოკლას ხარი... ხარი ხართან... თივაში...
ვინ დათვალოს ზღვაში ქვიშა... ხარი ხართან...
ორი ხარი ამოატეგთვა.
ისე არ წვიმს... წვიმამ ნისლი ვერ დაქსაქსა,
საზღვრებს შორის გარბის ორი კატა,
ტაშტი გატყდა... ნუ დაკარგავ ძველსა გზასა...
ხმა გავარდა... ურემი რომ გადა...
ნურცა ძველსა მეგობარსა... დედა ნახე...
შვილი ისე... გაღმა შეედავე...
აბმის რტო... ქირსა შიგან... სევდა-ნაღველს
სოფლს სადავე, უყვარს სისადავე.
ერთი თნილი... ხუთი თითი... ათი ტოლი...
მსუბუქია მიწა დედამიწის,
მუნწის ენა (ავი ძაღლი არც თვითონ ჰამს,
არც სხვას აქმევს) მუნწის დედა იცის.
ქირა თავი არ დამალა... კიდეც აკრავს...
გვარზე ხტის... წისქვილმა კი ფეხავს...
კედელს ცირცვა... ახალ ჭაჭებს კიდებს კერა,
ახალ ჭაღებს ანთებს სადარბაზო.
ისევ ვიღაც ძველ ფირსა და ძველ კასტას...
ისევ ვსინჯავ კეთილშობილ მეტალს...
ეს ერთი და... ეს ძველი და... ეს ასე და...
ისევ ბევრი ხელის ქირმი და...

პროგრესის საიდუმლო

იცით თქვენ ასეთი ზღაპარი?

ულრან ტყეში მონადირეს გზა აებნა. ერთი განიერი და ბოლოქარი ნაკადის პირას ჩამოვდა დაღლილი. ზის, უმზერს კუნაპერ სიღრმეს და აფურადებს ხეზე შეუსვენებლად მოკაკუნე კოდალას. სული დაუმძიმდა მონადირეს: „ცხოვრებაშიც ისეთი მარტო-სული ვარ, როგორც ამ ტყეში, დიდი ხანია არხად მიმეყვან ბილიკებს მიუფუკვები და გზას ავცდი, გელარც დაგაღწევ თავს ამ უგზო-უგელო ხეტიალს. მარტოობა, ტანჯვა და დაღუპვა შელის! რად დავიბადე, რატომ მოვედი ამ ტყეში? რა სარგებელი ვნახე ამდენი ცხოველისა და ფრინველის ხოცვით?“

უცებ ვიღაც მხარზე შეებო. ხედავს, წელში მოკაკუნული დედაბერი დგას, სწორედ ასეთ დროს რომ მოგვევლინებინათ ხოლმე: გაძვალტყავებულს ისეთი ფერი ედო, როგორც ჩენოს ან გაუქმნდელ ჩეკმას. პირქუშად იმზირებოდა, თრად გაყოფილ ნიკაპზე ორი ბლუჯა ჭაღარა გამოშვებოდა, კაბა ძვირფასი კი ეცვა, მაგრამ ძალიან შეღავილი, — ძონძებად-ქცეული. „გესმის, კეთილი ჭაბუკო, იქით მხარეს ისეთი ადგილია — ნამდვილი სამოთხე! იქ თუ მოხვდი, ყველა საწუხარი დაგაოწყდება. შენ თვითონ, მთელი ცხოვრება რომ ეწვალო, გზას მაინც ვერ გაიგებ, მე კი პირდაპირ იქ მივყავარ, — სწორედ იმ ადგილებიდან განსვავარ. იქნებ იქითა ნაპირზე გაშვებო, რომ წყალმა არ წაშლიოს, ისედაც ძლივს დაგზანაღებ, სული კბილით მიჭირავს, არადა — იოპ, როგორ არ მინდა სიკვდილი!“

მონადირე გულკეთილი ყმაწვილი იყო.

სამოთხისდარი ადგილის ამბავი, რა თქმა უნდა, არ დაიჯერა, არც მოდიდებულ წყალში გასვლა და დედაბრის ზურგით თრევა ხიბლავდა, მაგრამ მაინც მიხედა ბებერს, რომელსაც ხველა აუტყდა და ერთიანად ათრთოლდა. „ხომ არ უნდა დაიღუპოს ეს, — საცოდავი, — ალბათ, ას წელს გადავიღებოდი იქნება, ცხოვრებაში ბევრ გასაჭირსაც გამოვივლიდა, — მისთვისაც ხომ უნდა გაისარჯოს ვინმე.“

— აბა, ბებო, მხრებზე შემომაცოცდი, ძელებს თავი კარგად მოუყარე, წყალში არ გაგებნეს, თორემ მაგათ რა აერევს.

ბებრუხანა ზურგზე შეაფოფდა თუ არა, მონადირე ისეთი საშინელი სიმძიმე იგრძნო, თითქოს მხრებზე მიცვალებულიანი კუბო შეადგესო, — ნაბიჯი ძლივს გადადგა. „აბა, ახლა უკან დახევა სირცხვილია“, — გაიფიქრა. წყალში შევიდა და თითქოს აღარც ისე ეძიმა ტვინით, ყოველი მოძღვრო ნაბიჯის შემდეგ თანდათან ეთოვლებოდა სიარული. რაღაც შეუქმნელი ელანდებოდა. მხოლოდ პირდაპირ მიიწვედა, წინ იფურებოდა. როგორც კი მთლიან ნაპირზე გავიდა და თავი მიაბრუნა, დაინახა დედაბრის ნაცვლად აუწერელი სილამაზის მკეთუნახავი, ნამდვილი ქალწული დედოფალი აკვროდა ტანზე. სწორედ მან მიიყვანა მონადირე თავის სამშობლოში და ყმაწვილი კაცი იმ დღიდან უკვე აღარასოდეს შეუწუხებია მარტოხელობას; მხეცებსა და ფრინველებს არ ერწოდა. აღარ ეძიებდა ტყისკენ სავალ გზას.

ნებისმიერმა კაცმა იცის ამ ზღაპრის ესა თუ ის ვარიანტი. მეც ბავშვობიდანვე ვიცოდი, მაგრამ მხოლოდ დღეს შევიგრძენი მისი არცთუ მთლად ზღაპრული აზრი.

თანამედროვე ადამიანმა მსწრაფლ-წარმატებული წუთიერი სიკეთისა და ფრთხილმსახური ფანტაზიებისაკენ ლტოლვაში ცხოვრების ტყეშპირიტი გზა დაკარგა. მის წინაშეა სიცოცხლის ბნელი და დაუოკებელი ნაკადი. დრო, როგორც კოდალა, შეუბრალებლად ითვლის დაკარგულ წამებს. სევედა და მარტოობა, წინ კი — წყვილი და დაღუპვა. მაგრამ ამის მიღმა დგას გადმოცემის წინაშე სიძველე — ოპ, როგორც უსახური — მაგრამ მერე რა? დაე, კაცმა იფიქროს იმაზე, რაგვარად არის ვალდებული ამ სიძველის წინაშე, წინაგანი გულითადობით მიავსოს პატივი მის ჭაღარას, შეიბრალოს მისი უძლეულება, უსირცხვილოდ არ უარყოს მხოლოდ ასეთი შეუხედაობის გამო.

იმის ნაცვლად, რომ ღრუბლებს მიღმა ამაღლ უჭერტდეს მორჩენებით ფერებს, დაე, კაცმა ისტორიის ტყეშპირიტი ნაკადში გაიაროს სიძველის წინაშე ტვირთით. ეს ხომ მისი ერთადერთი ხსნაა. უგზოუკვლობიდან — ერთადერთი, რადგან ნებისმიერი სხვა გამოსავალი არასაკმარისი, უკეთური ან მინი-

რია: ხომ არ უნდა დაიღუპოთ ადამიანი!

თანამედროვე კაცს არ სჯერა ზღაპრისა: არ სწამს, რომ მისწინილი დედაბერი მზითუნასავე ქალწულად იქცევა. არ სწამს და — მით უკეთესი! რა საჭიროა ინამო ისეთი მომავალი ჯილდო, რომლის დამსახურება მხოლოდ ნამდვილი ძალისხმევითა და თავგანწირული გმირობითაა შესაძლებელი? ვისაც არ სჯერა ძველი სინამდისის მომავლისა, მისი წარსული მაინც უნდა ახსოვდეს. რატომ არ უნდა ზილოს კაცმა ეს სიძველე მისი პატივისცემის, დაცემულის შებრალების ან უმადურობისაგან გამოწვეული სირცხვილის გამო? ნეტარ არიან მორწმუნენი: ჯერ კიდევ აქვთ ნაპირზე დგომისას მისწინილების ნაოჭებში ჭერტენ მარადიულ მშვენიერებას. მაგრამ ურწმუნოებსაც ელით თავიანთი სარგებელი მომავალ გარდასახვაში — ვერსაოცნებო სინარული. როგორც პირველთ, ისე მეორეთ ერთი საზოგადო საქმე აქვთ: სიძველის მთელი სიმძიმე იტვირთონ და წინ იარონ.

თუ შენ, თანამედროვე ადამიანო, გსურს მისწინილი გქონდეს, მხოლოდ ნანგრევებში ნუ დაივინე ანქიზესა და მშობლიურ ღმერთებს. მათ სჭირდება ბოლათ ღვთისმოსავი გმირი, რომელიც იტალიაში გადაიყვანდა, მაგრამ მხოლოდ თავად შეძლო იტალიაში და მთელი მსოფლიოს მბრძანებლობაც ებოძებინათ ამ გმირისა და მისი საგვარეულოსათვის.

ჩვენი სინამდევ აღემატება ტროელისას, ხოლო ჩვენი გზა ამ სინამდევსთან ერთად შორს სცდება იტალიასაც და მთელ მინიერ სამყაროსაც.

გადამჩნეველი გადარჩება. აი, პროგრესის საიდუმლო, — სხვა ხსნა არ არის და არც იქნება.

თარგმან ბია მურაულიამ

* ტროელი გმირი, რომელიც აფროდიტეს შეუყვარდა. ანქიზეს საიდუმლო არ შეუწავს ღმერთ-ქალს და დასაჯა. ანქიზესა და აფროდიტეს ვაჟი იყო ენეასი, მან ტროას აღების დროს მამა აღმოადგენი ქალქიდან გამოიყვანა. მაგრამ ანქიზემ იტალიაში ვერ ჩააღწია და სიცილიაში გარდაიცვალა. ანქიზეს ვაჟს ენეასს რომაელები წინაპრად მიიჩნევენ იულიუს კეისარსა და მისმა შვილობილმა ავგუსტუსმა თავიანთი მითოლოგიური გენეალოგია გამოიყენეს თვითმპყრობელური ძალაუფლების განსამტკიცებლად. (მ.მ.ბრძნ.)

დისბლეი სამკითხველო

ვანტასტიკა

მე-6 გვერდიდან

ანაზოები და ანაზოები აიღონ: პერი, წყალი, მინდულობის ძალა, მას, მინერალური შედეგისა. პერი შეიძლება შინ დაბრუნება დამსახურებული გასამრჯელოს მისაღებად. დედაბერიდან კი რაკეტების მთელი ესკადროლები გაემართება ახალი კოლონიის სერეული გაზითა და წითელას ვირუსით დასამშვიდებლად, რათა შეუფერხებლად მიაღწიონ ძვირფასი ქვები და იშვიათი ლითონები. და ათიოდე წლის შემდეგ პანამის კოსმოსური კომპანია თავის აქციონერებს დიდებულ მოკვებს ჩაუთვლის.

„წარიალამ“ კერსი შეიცვალა და პირდაპირ პლანეტისაკენ გაემართა ვიზუალური პელენის მიხედვით, იქამდე არაერთი მილიონი კილომეტრი იყო დარჩენილი. უცებ რადარული დახატვარის წითელი საგანგაშო ხათურები აცოცხლდნენ: წინ დაბრკოლება! სამხრეთში მრავალი ავტომატურად ჩართო, კოსმონავტები იატაკზე დაკვიდრდნენ, გაისმა გინება. ანტიგრაფიკაცია რომ არა, ასეთი მკვეთრი დაშურეულების გამო ისინი გაისრისებოდნენ.

მეტეორი? ოთხეული უახლოესი რადარის ეკრანს მიაჩერდა. მათ წინ, სივრცულში, ისევ პლანეტა ღივავდა. იგი ოდნავ გაიზარდა, მაგრამ მანძილი ჯერ ისევ უზარმაზარია. არა და, მეტი არაფერი ჩანს.

— მეხიცი დაბეკეს. — ტიპს ქვედა ყბა ჩამოეცვალა.

მასთან ერთად სხვებიც ყველაფერს მიხვდნენ: რადარმა პლანეტაზე მონადირა რეაგირება, კინაღამ შეასკდნენ მაგრამ ასეთ შემთხვევაში...

იქამდე სულ რაღაც ასიოდე საგნი თუ იქნება, — წაიწურა ანგელოზი. — ეს ზომები მონივრებითი კი არა, ნამდვილია!

— ათი მეტრი ჭრილობი! — კერლი უკვე ზუსტად საწვავითან იდგა. — უფრო ზუსტად, 12,2 მეტრი, — გერმანული პუნქტუალობით დაუმატა მან.

— ღმერთო ჩემო! — ამოიკნესა ტიპმა. — დააკვირდით ამ პატარა კრისტალს. ეს ხომ ქა-

იყიდება პლანეტა

ლაქები, მიწაც გამსკდეს ეს თეთრი ლენტები გზებია! ეს სწორეკუთხედები კი, რა თქმა უნდა, დამუშავებული მინდურები! და ყველაფერი ეს თავიანთი ზომებით დიდი, დიდი...

გაცივებისაგან მას ენა ჩაუვარდა. — თუკი ქალაქების ზომები ისე შეესაბამება პლანეტის ზომებს, როგორც დედამიწაზეა — ჭრლმა სწრაფად გაიანგარიშა. — მაშინ აქაურ მკვიდრთა სიმაღლე ორ მეტრისედი მილიმეტრზე მეტი არ იქნება!

მან თავის ამ ხანაგებს შეხედა. მის ცივ ლერჯ თვალებში რაღაც ეშპირის მაგვარი გაჩნდა.

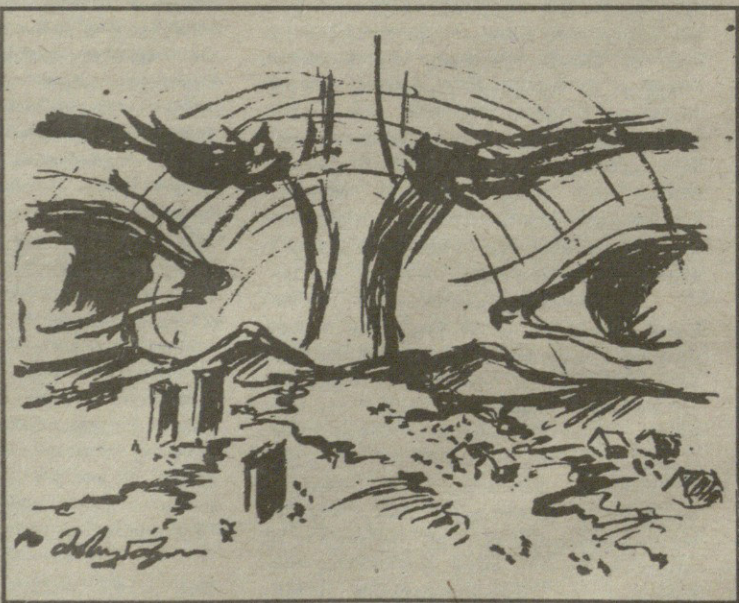
— სხვანაირად რომ ვთქვათ, ისინი ბაცილებით არიან — ტიფის ტუბერკულოზის, ქოლერის ბაცილებით! — გინდა თქვა, რომ პლანეტა დასახლებულია ტიფის ბაცილებით? — წვერით დაფარული ნიკაი აუცანცხლა მაჯი.

— მთლად ასე არაა... გაეცინა კერლს. — განა ბაცილები ქალაქებს აშენებენ? მიწას ამუშავებენ? და, საერთოდ, ეს მხოლოდ თეორიული პრობლემაა, იმიტომ რომ...

— იმიტომ, რომ ეს ნამცეცა პლანეტა გაზრეტილ გრომადაც არა ღირს! — წამოიძახა ტიპმა, გონს რაღა მოეგო.

— არა ღირს ჩვეთვის.

ანგელოზი ნამცეცა პლანეტას მიხერებოდა, უღრტინეულად რომ ბრუნავდა „წარიალამ“ წინ. ცი-

სუერი ბურუსი, სამყაროს უცნაური სათამაშო.

— იცი... — ტიპს აუღელვებელი კვარტერინელისათვის რაღაც მკვასე უნდადა ეთქვა, მაგრამ მისი დამაფუძვლები სივრცე უცებ გაიბადრა. — ათი მეტრი დიამეტრის პლანეტისათვის კოსმოსური ვაჭრობა, რა თქმა უნდა, ჩვენ არაფერს გადაგვხდის, მაგრამ რას იტყვით ლონდონის ასტროფიზიკერ მუზეუმზე?

— სწორია! — გაუხარდა მაჯიოს ნამდვილი დასახლებული პლანეტა მუშის ვიტრინაში — ეს ქომ მართლაც სენსაცია იქნება! ხალხი ზღვასავით მაიწყდება მუზეუმი ხალხით გადაიხდის ათი მილიონ დოლარს ამგვარი ექსპონატისათვის!

— საუფაღრდო, სწრაფად! — ტიპი უკვე ბრძანებებს იძლეოდა თვალები გაუქცვრდა. — ჩაიცვით! მაგნიტური აშქო ავიღოთ. წყლის მეთრე ავზი ცარიელია. იქ მოვათავსებთ. ავზი პერმეტულია. მან თავის პერმეტულს დასტყა წელი.

— სწორედ ასე! — ისევ გაისმა კერლის წინარი, აუღელვებელი სიცილი. — არც ისე სულელი ხარ, ტიპ, ხომ მართალია?

— ათი მილიონი! — უხაროდა მაჯიოს, — ამ ბაცილებს თუ ცოცხლად ჩაიყვანთ.

ისინი სწრაფად გაცივდნენ გადასასვლელი საკინდან, ჟანგბადის პისტოლეტების საშუალებით მოძრაობდნენ. თადარიგთან კერლს ილიაში მიკროსკოპი გაეჩნა. ბოლოში მდუმარე ანგელოზი. „მილიონდები, — ფიქრობდა იგი გაურკვეველი შიშის წარისაგან ატანაში, — შესაძლოა ამ პლანეტაზე მილიონობით ადამიანი ცხოვრობდეს... დედაბი ამწეუას ცხვირებს წმენდენ თავიანთ ნაპირებს მამაკაცები ოკეანეს სერავენ ზომადებით, და ამ დროს უცნაური სილუეტები ცის თაღზე იღვამილი ცილი, კოსმოსური დემონები, ლეთიური მარჯვენა...“

ზორზონსა სკაფანდრებიანი ოთხეული პლანეტისთან მივირინდა. გარს შემოურტყა მას. კოსმონავტთა ჩრდილები მთებს დაეცნენ, ოკეანეები ჩაახველეს. ისინი ხელებს იშვრდნენ პლანეტისაკენ, ურთიერთს რაღაცას უხვებდნენ, შლუმაღონებში გადაუაპარაკებდნენ ხოლმე ერთმანეთს.

— ღეიმიანი! (ღეიმი (პოლანდ. duim) — 2,54 სმ.) — გაეცინა მაჯიოს. — ღეიმიანი პლანეტა! — მინიატურული დედამიწა, — ჩაიბუტბუტა კერლმა. — როგორც ჩანს, თავისი მიზიდულობით, ჩვენიანგან განსხვავებული. კოსმოსური მასშტაბებისათვის უნიკალური ეგზემპლარი!

ანგელოზს ბურთი მიაწვა ყელში. იგი ზედვალ ამ ციკუნა პლანეტაზე ეროვარ იბადებოდა ღმერთის სხივებში თეთრად ელვავდნენ თოვლები მწვერვალები. წითელი მზე ირეკლებოდა ოკეანეებში. მატერიკებზე რაღაც უცნაური კრისტალები ბრწყინავდნენ. დაბლობებზე მდინარეები მთიკაქნებოდნენ, ტბები ციმციმდნენ.

— დაგვანოთ თავი! — ინდურმა ცრემლოწმუნებრივმა შიშმა სძლია სიხარებს. — იგი მათი საკუთრებაა! ეს ხომ ადამიანებია! შეიძლება მათაც ისეთივე სული აქვთ, როგორც ჩვენ.

სული? — ჩაიფურტუნა ტიპმა. — ბაცილები, რომელთაც სული გაჩნიათ, დიდი ამბავი! ეს ფასს მატებს მხოლოდ. წავედი მაგნიტური ანწისათვის! და იგი უკან გაქანდა ზომადისაკენ, რომლის ფილადის კორპუსიც გიგანტური ვარსკვლავის შუქში წითელ ათინათებად ღივავდა. ჟანგბა-

გაბრძნა მე-12 გვერდიდან

საფრანგეთში გამართული ქართული კულტურის დღეებში კონცერტებისტერად მიწვეული იყო ირინა გორგაძე, რომელიც წარმატებით გამოვიდა კონცერტებზე პაატა ბურჭულაძესთან, მაყვალა ქასრაშვილთან და ზურაბ სოტკილაშვილთან ერთად. ჩვენი კორესპონდენტი სოსო ბარნაბიშვილი შეხვდა და ესაუბრა ქალბატონ ირინა გორგაძეს.

— როგორ მოხვედით მუსიკაში?

— სხვათა შორის შემთხვევით. სკოლაში კარგად ვსწავლობდი და რატომღაც მშობლებს სურდათ, რომ ექიმი გამომსულიყავი, თვითონ კი უფრანგისტობა მინდოდა. მაგრამ დღეს რომ მუსიკოსი ვარ, ამას ბებიას უნდა ვუბოძო. მას ძალიან უყვარდა მუსიკა. ასევე დიდი როლი ითამაშა ჩემს გადაწყვეტილებაში ჩემმა პედაგოგმა მამა წულუკიძემ, რომელთან დაშორებაც არ მინდოდა და სწავლა პირველ მუსიკალურ სასწავლებელში განვაგრძე. შემდეგ ჩავაბარე კონსერვატორიაში, სადაც ჩემი პედაგოგი თენგიზ ამირეჯიბი იყო. ძალიან კარგ მუსიკოსებთან მქონდა და მაქვს ურთიერთობა. ნანა ხუბუტაძისთან, ტატა ღუნენკოსთან-საკონცერტებისტერო ხელოვნების კორიფესთან... ამან რა თქმა უნდა, დიდად იმოქმედა ჩემს არჩევანზე და სწავლა გავაგრძელე ასპირანტურაში ასისტენტურა-სტაჟირების კურსით ეთერ პაპაშვილთან. ამავე პერიოდში დავიწყე საკონცერტო მოღვაწეობა პაატა ბურჭულაძესთან, ნოდარ ანდლუღაძესთან და სხვა მომღერლებთან ერთად.

— თქვენ, ქალბატონო ირინა, კონცერტებისტერი ბრძანდებით, აგრეთვე კონსერვატორიაშიც ასწავლით, დღეს თქვენმა

დან და მას კულტურის ცენტრში შეგხვდით. შალვა მუქერიას კონცერტზე-მან შემომთავაზა კონცერტებისტერად წაგოლოდი საფრანგეთში და მეც დავთანხმდი. ფინანსების უქონლობის გამო სხვა კონცერტებისტერის წაყვანა

ზურაბ სოტკილაშვილს 12 საათზე შეგხვდით, 5 საათზე კი კონცერტი უნდა დაწყებულიყო, მაგრამ, საბოლოოდ, ყველაფერმა კარგად ჩაიარა.

— თქვენი საყვარელი კომპოზიტორი?

— მოცარტი.

— მომავალში რა გეგმები გაქვთ?

— ყველაფერი ფულზეა დამოკიდებული. გეგმები შეიძლება ბევრი მქონდეს ადამიანს, მაგრამ უსახსრობის გამო ვერ განახორციელოს. 1000 დოლარი რომ მქონდეს, ახლა

მცირე ინტერვიუ

«მე დაპინასა ჩემი მუშაობის შედეგი»

მოსწავლეებმა სახელმწიფო გამოცდა ჩააბარეს, კმაყოფილი თუ ხართ?

— დიას, საკონცერტებისტერო ხელოვნებას ვასწავლი და ჩემს მოსწავლეებს უყვართ ჩემი საგანი. დღეს მათ გამოცდა წარმატებით ჩააბარეს და კმაყოფილი ვარ, მე დავინახე ჩემი მუშაობის შედეგი. ალბათ, ისიც უნდა ითქვას, რომ ეს ჩემი პირველი გამოშვებაა და ჯერ, როგორც პედაგოგმა კიდევ ბევრი უნდა ვისწავლო.

— თქვენ მონაწილეობდით საფრანგეთში გამართულ ქართული კულტურის დღეებში, რომელიც საქართველოს იუნესკოში გაწევრიანებას მიეძღვნა. რას გვეტყვით იქ გამართული კონცერტის შესახებ?

— პაატა ბურჭულაძე ახალი ჩამოსული იყო ავსტრიი-

ვერ მოხერხდა და მაყვალა ქასრაშვილთან და ზურაბ სოტკილაშვილთან მე მომიხდა გამოსვლა. მათთან საერთოდ არ დამიკრავს და არიბის გასარჩევად მხოლოდ 7 საათი მქონდა დრო. მაყვალა ქასრაშვილსა და

გერმანიაში წავიდოდი... ან ეგვიპტეში. მოწვევა მაქვს ესპანეთიდან, სადაც ვოკალისტთა საერთაშორისო კონკურსი უნდა გაიმართოს სექტემბერში. მომავალ ზაფხულს კი გერმანიაში მივემგზავრები.

ახალი სახელები

ამ ცოტა ხნის წინათ თბილისის მუსიკალურ-კულტურულ ცენტრში გაიმართა სიმფონიური მუსიკის კონცერტი. მონაწილეობდა საქართველოს ეროვნული ორკესტრი. დირიჟორი — დევიდ დელ პინო კლინგე, სოლისტი — ზ.ფალიაშვილის სახელობის მუსიკალური გიმნაზიის XI კლასის მოსწავლე — ვალერიან შიუკაშვილი (მედა-გოგ დოდო ცინცაძის კლასი). კონცერტისადმი დიდი ინტერესი, ერთის მხრივ, პერუელი დირიჟორის ამ საკონცერტო ხე-

დებიუტი

ზონზე უკანასკნელმა გამოსვლამ გამოიწვია, მეორეს მხრივ კი ახალგაზრდა პიანისტის სახელის გამოჩენამ აფიშებზე. ეს მათი პირველი შეხვედრა გახლდათ, სოლისტისთვის კი პირველი საჯარო გამოსვლა. სცენაზე წარსდგა გზნებით დამუხტული, ენერგიული პიანისტი, რომელმაც პირველივე ტაქტებიდან აიყვანა დარბაზი და ინტერესი მის მიმართ ბოლო წუთამდე არ განელებულა. პიანისტის შეფასებისას აზრთა სხვაობას ადგილი არა ჰქონია. იგი ერთსულვნად აღიარა დარბაზმა და „კულისებში“ ერთი მეტად მოკლე სიტყვა ექოსავით გადარქოდა — უდავოდ ნიჭიერი.

ამ აღიარებამდე ვალერიანმა თავისებური გზა განვლო, ერთგვარად ურვეულო, მაგრამ სადღაც ძალზე ნაცნობიც. მეექვსეკლასელი ფლეიტისტი ბიჭუნა ქალბატონ დოდო ცინცაძესთან მიიყვანეს საჯალდებულო ფორტეპიანოში საჯალდებულო მდგომარეობის გამოსასწორებლად. ცოტა ხანში დიდი ნახტომი გააკეთა: მეშვიდე კლასში მოცარტის 23-ე კონცერტი შეასრულა, მერვეში — მოცარტის 24-ე და ბახის კონცერტები, მეცხრეში მოცარტის მე-20 კონ-

ცერტი. აქ ოდნავ შევეყვანეთ. 1991 წელი. 23 დეკემბერს პირველი სოლო კონცერტი უნდა გაემართა, მაგრამ... მისი თაობის უამრავი ბავშვის ფერადი ოცნებები გაფრქვნილან. ბევრს შეცადინებდა და 1992 წლის იანვარში ქველადიმირში გამართულ პიანისტთა II საკავშირო ახალგაზრდულ კონკურსში ლაურეატობა მოიპოვა. იქვე ჩაიკოვსკის სახელობის პირველი საერთაშორისო ახალგაზრდული კონკურსის ბუკლეტს გაეცნო და აქაც სცადა ბედი. ამჯერად დიპლომანტი გახდა, დაჯილდოვდა სპეციალური პრიზით არტისტიზმისა და მომხიბვლელი ბისათვის, აგრეთვე სამახსოვრო მედლით. შემდეგ ვალერიანი საერთაშორისო საქველმოქმედო პროგრამის „ახალი სახელები“ სტიპენდიანტი გახდა. გაიარა საფორტეპიანო დახელოვნების კურსი მოსკოვის კონსერვატორიის პროფესორ ს.დორენკოს კლასში. კიდევ რამდენიმე ფაქტი: იგი საერთაშორისო საქველმოქმედო სატელევიზიო პროგრამა „ახალი სახელები“ სტიპენდიანტი, მუსიკოს-შემსრულებელთა ასოციაციის „ახალი სახელები“ დამფუძნებელი კონცერტის მონაწილე (ქობილისი), საერთაშორისო მუსიკალური

ფესტივალის „ქება ვაზისას“ სემინარის მონაწილეა.

მეათე კლასში შეასრულა ბეთოვენის მეოთხე კონცერტი და გამართა სოლო კონცერტი.

მეთერთმეტე კლასში ვალერიანი პერიოდულად მიემგზავრებოდა მოსკოვში და პროფესორ ნასეტკინის ხელმძღვანელობით მეცადინეობდა.

ვალერიანმა გასტროლები გამართა ქსტამბულში და რუსეთის ქალაქებში, 21 მაისს კი სოლო კონცერტი — მუსიკალურ გიმნაზიაში.

ვალერიანს საინტერესო და რთული შინაგანი სამყარო აქვს. იგი მუდმივად ეძიებს ტემბრს, პრეტენზიულია ინსტრუმენტის მიმართ, გამოსვლისას სცენა მოწესრიგებული უნდა იყოს, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ შინაგანად საკმაოდ ორგანიზებული შემოქმედებითი პროცესისთვის ემზადება. კონცერტის წინ აუცილებლობად ქცეულ განმარტოებაში საბოლოოდ უთანხმდება თავს და „წინასაკონცერტო მარტოობიდან“ ხალისიანად მიაბიჯებს სახეს დარბაზისაკენ. შიში თუ ნერვიულობა კლავიატურასთან მიახლოებისთანავე ქრება. მისი მასწავლებლის აზრით, ვალერიანისადმი მსმენელის სიმბაითის მთავარი მიზეზი სცენაზე შემოქმედებითი წვის უნარია, ნუთქიერი შთაბეჭდილების ნიჭი. ორკესტრთან ერთად დაკვრისადმი სიყვარული დირიჟორმა რევაზ ტაკიძემ ჩაუნერგა, დასასრული მ-12 გვამდგამს

კულტურული

ცხოვრების

პრონობა

30 ივლისს, შაბათს ჩარგალში გაიმართება ტრადიციული სახალხო დღესასწაული „ვაჟაობა“.

26 ივლისს საქართველოს მწერალთა კავშირში გაიმართა კინემატოგრაფისტთა შეხვედრა მწერლებთან. შეხვედრაზე განიხილეს ქართული კინოს ბოლოდროინდელი ფილმები.

ლიტერატურათა რესპუბლიკურმა ცენტრმა გამოსცა ალმანახ „გრაალის“ პირველი ნომერი. ალმანახის მთავარი რედაქტორია ბეჟან მესხი.

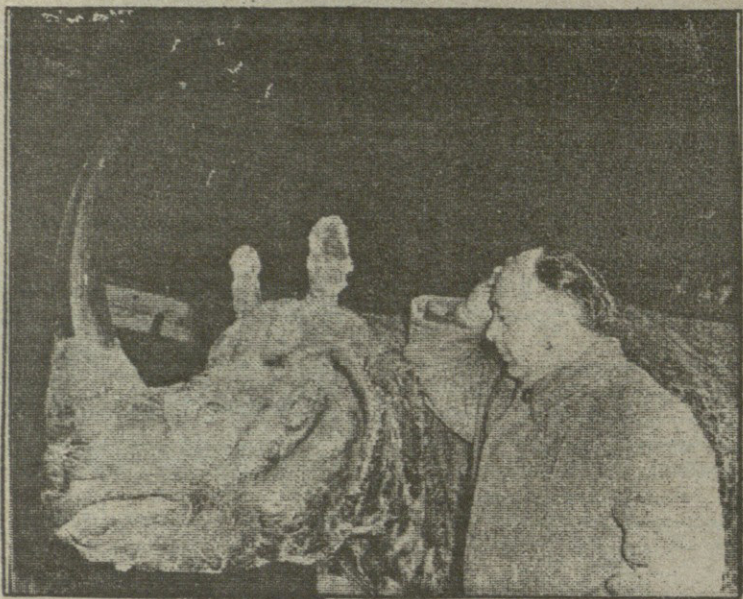
საქართველოს ილია ჭავჭავაძის სახელობის წიგნის მოყვარულთა საზოგადოებამ და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ფილოსოფიის ინსტიტუტმა გამოსცა ერთდროული გაზეთი „მერაბ მამარდაშვილი“.

საქართველოს თანამედროვე სახეობის ხელოვნების მუზეუმის საგამოფენო დარბაზში გოჩა ჩხაიძისა და ზაზა კოტრიკაძის ფერწერული და გრაფიკული ნამუშევრების გამოფენა-გაყიდვა მიმდინარეობს.

თბილისის ზ.ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის ეროვნულ თეატრში გასტროლებს მართავს კრაკოვის ოპერისა და ბალეტის თეატრის სოლისტი, საქართველოს სახალხო არტისტი იმერი კავსაძე.

ელდარდ შევარდნაძის ფონდის — „დემოკრატია და აღორძინება“ — საგამოფენო დარბაზში მიმდინარეობს მხატვარი იდა თვარაძის გამოფენა.

დიმიტრი ალექსიძის სახელობის სამხატვრო თეატრის დარბაზში უნგრელი რეჟისორის პეტერ ლესაულუშის ტელეფილმის — „ვოლუბი წვიმაში“ — პრემიერა შედგა. რეჟისორმა ეს ფილმი თბილისში გადაიღო.

აბსურდის გენია

პარიზში, 81 წლის ასაკში გარდაიცვალა დრამატურგი, საფრანგეთის აკადემიის წევრი, აბსურდის თეატრის სულის ჩამდგმელი, ფილოსოფიური ექვენი იონესკო, რომლის თხზულებებიც გამოცემულა „პლუდის“ ბიბლიოთეკა სერს. — ასეთი პატივი სიცოცხლეში ცოტას თუ რეგება.

1950 წლის 16 მაისს პარიზის „ნოკტამბულის“ ციკლა თეატრში რამდენიმე კაცი შეიკრიბა. ისინი ეკლასათვის უცნობი ავტორის, რუმინელი ემიგრანტის ექვენი იონესკოს პიესის პრემიერაზე მოვიდნენ. პიესას „მელოტი მომღერალი ქალი“ ერქვა. მაყურებელმა სცენაზე მელოტი ქალი კი არა, ვერც მომღერალი აღმოაჩინა. მხოლოდ ორი წესიერი ინგლისური ოჯახის წევრები დაინახეს. უფრო სწორედ მათ საუბარს მოუსმინეს. ერთი მსახური — წინადაცხების კატრონიკა, ორი — მსახური.

რამდენიმე წლის შემდეგ კი, პატარა, ნაღვლიანთაგანმა, ავადმყოფურად

მოკრძალებული კაცი, ოქროს სირბილით მომავალ ტრადიციულ მწკრივში გადმოვიდა. გვერდზე დაშინილია და ხელში სამკურნაო ქელით, საფრანგეთის აკადემიის უკვლავსა წვერებში თავის რიგებში მიიღეს. მისი პიესები: „მელოტი მომღერალი ქალი“, „გაკეთილი“, „სკამები“, „მოვალისმსხვერპლი“, „ამაღვი, ანუ როგორ განვითავდეს მისი გონი“, „ჟაკი, ანუ დამორჩილება“, „ახალი მოხმადრე“, „მარტორე“, „მეფე კედება“ — პიესების უმრავლესობა ქართულად მაშინ ითარგმნა და დაიბეჭდა, როცა ყოფილ საბჭოთა კავშირში იონესკო ჯერ კიდევ აკრძალულ ავტორად ითვლებოდა. განსაკუთრებული აღფრთოვანება არა მარტო საფრანგეთის, არამედ მსოფლიო დრამატურგიისთვის.

საფრანგეთის თეატრალურ ცხოვრებაში იონესკოს მოხელა თავისებურად ამბობს გასულად ფორმითა და იდეით ტრადიციული დრამატურგიის წინააღმდეგ. იგი დაუპირისპირდა ე. წ.

„არაღიკეთებელ“ პიესებს, „გონიერული აზრის“ გაკეთილი კვლავიტივითა პრაქტიკულად რომ ეწოდნენ.

იონესკო „ახალი, თავისუფალი თეატრის“ დაარსება გამოაცხადა, რომელიც თავისუფალი იქნებოდა იდეოლოგიისა და პოლიტიკისაგან. თეატრი „იდეალური კვლავიტივების“ ობიექტურ გამოხატვას უნდა ემსახურებოდეს და „ფარული არსის“ გამოაშკარავებისკენ ისწრაფოდეს. პირველი პიესას — „მელოტი მომღერალი ქალი“ — 1949 წელს რომ დაწერა, ანტიპიესა უწოდა. ეს იყო „აბსტრაქტული“ ანტიმელოტიკური, ანტიდელოგიური, ანტიპოლიტიკური, ანტიფილოსოფიური, ანტი ბურჟუაზიული, ანტიფსიქოლოგიური... თეატრის შექმნის ცდა.

„მელოტი მომღერალი ქალი“ იმ ფილოსოფიურ მნიშვნელობაზე, ჩემს თეატრს რომ ანიჭებენ. მას აბსურდის თეატრს ეძახიან. ის კი უპირველეს ყოვლისა უაზრობის სურათია. ირვალა რეალურისა, ხელიდან გაშვებული ილუზია — აი რის გამოხატვას ვცდილობ, ჩემი შინაგანი ხმის წყალობით. ჩემი თეატრი ავტობიოგრაფიულია. „დღეს, როცა კანონები იმსხვერპლა, ტრაგიკული — სიმანქანა სხვადა. ადამიანები საკუთარ თავს თავისუფლებად თვლიან, სხვებს კი ჩაგრავენ. ისინი სიმართლეს მოითხოვენ, თავნებობაში კი იძირებიან. ცხოვრება ფარსია, რომელიც დღემდე ადამიანთან გაითამაშა. ამისი ერთადერთი პასუხი სიცილია. ანდა რწმუნა, რწმუნა თუნდაც იმიტომ, რომ საკუთარ თავს უთხრას, ერთ მშვენიერ დღეს ღმერთს ვიპოვიო“, — წერდა იგი.

ბოლო პიესა „მოკრძალება მიცვალებულებისა“ 1980 წელს დაწერა. მერე მძიმე ავადმყოფი იმავთადა აღვიწყრება ესეებს გაუთი აფიარებდა. ერთ ბოლო ესეში სიბერის საკითხებს რომ ეხება, აბსურდის გენია შემდეგ დასკვნამდე მივიდა: „ყველაზე მნიშვნელოვანია, რაც ცხოვრებაში გააკეთეთ, ის გასლავთ, რომ დაგვრდეთ“.

ნატო პარლამენტი

დებიუტი

მე-11 გვერდიდან

რომელმაც საერთოდ, დიდი ამაგი დასდო ახალგაზრდა სოლისტების პროფესიულ დაოსტატებას.

რომანტიზმი განსაკუთრებულ ადგილს იკავებს ვალერიანის ცხოვრებაში. თავისი იმპულსური, ტემპერამენტული, ოღონე ქაოტური ბუნებით იგი ითავისებს შუამანის ნაწარმოებებს. ლისტის ნათლად ააშკარავებს მის სტიქიურ ტემპერამენტს, მაგრამ ამჯერად გარკვეული გარდატეხა შეინიშნება. მეტად ვენებიანი, ტიპურად რომანტიკული ბუნების ახალგაზრდა უარს ამბობს ემოციების უთავბოლო ფრქვევებზე, პროცესს სცენაზე წარმართავს არა იმპულსებითა და შიშველი ინტუიციით, არამედ ცივი გონებით. გარდატეხის ეს მომენტი ყურადღების ღირსია, რადგან იგი აზროვნების წინ ნამოწვევისა და ინტელექტუალური პორიზონტის გაფართოების მცდელობაა.

23 ივნისს ვალერიანი მოსკოვს გაემგზავრა. ჩვენ კი თბილისი სიტყვები გვსურს გავაყლოთ მეგზურად. ამიტომაც გთავაზობთ თბილისის კონსერვატორიის პროფესორ-მასწავლებელთა უაღრესად დიდი ნდობის დამადასტურებელ შეფასებებს:

რევაზ თაყაი: ჩვენი პირველი შეხვედრა რამდენიმე წლის წინ მოხდა, როდესაც ვალერიანი მისმა პედაგოგმა მომიყვანა. მაშინვე აღვნიშნე, რომ ნიჭიერი და მასზე დიდი იმედების დამყარება შეიძლება. თანდაყოლილი არტისტიკით გამოირჩევა — ხან ფეთქებადი ტემპერამენტით იმყოფს ყურადღებას, ხანაც ლირიზმით. კარლ ადოლფ მარტინსენის ტერმინოლოგიით რომ ვთქვათ — იგი „შემოქმედებისაა კენ ბეგრების საშუალებით“ ისწრაფვის.

ტექნიკა ჯერ ჩამოუვარდება იმ მხატვრულ ამოცანებს, რომელთა დაყენებაც შეუძლია, მაგრამ მას აქვს ძლიერი პოტენცია და თუ ამას მყარ ტექნიკურ საფუძველს შეუქმნის, მეტს მიაღწევს.

ვდივარ რუსიშვილი: იგი ყოველი გამოსვლით იზრდება. ნიჭიერი, გამოირჩევა ბუნებრივი მონაცემებით, არტისტიკით, ტემპერამენტით. ამასთანავე ემოციურია, კარგად გრძნობს ბეგრების ფერადოვან პალიტრას, ტემპრის ალქმის უნარი აქვს. ყოველივე ეს ვერსიის ბავშვურ ბუნებას, რასაც უნდა მივწეროთ ის, რომ ჯერ კიდევ ჩამოუყალიბებელია მისი შემოქმედებითი კრედიტო. მოსკოვში სწავლების ნლები ბევრს შესძენს ახალგაზრდა მუსიკოსს. მანამ, რომ თუ ბევრს და ნაყოფიერად იმუშავეს, მისი სახით მეტად საინტერესო ხელოვანი შეგვექმნება.

ნოდარ გაბუნია (რეჟისორი): პირველად მას სწორედ კულტურის ცენტრში მოვუხმინე, უდავოდ ნიჭიერი, ამაზე მეტმეზღვრება ის ინტერესი, რომელიც მან საზოგადოებაში გამოიწვია. გადაჭედული დარბაზი მრავალსმითქმელია. ყოველთვის სასიამოვნოა, როდესაც ნიჭიერი ახალგაზრდა მოდის. კონცერტიდან კმაყოფილი და დაიბედებული დავბრუნდი. თუმცა წინ როდის გზა გასავლელი. მსმენელის შეფასებას გაფრთხილება სჭირდება. ნიჭიერება ხომ მხოლოდ საფუძველია დაოსტატებისა. თუ როგორ წარმართება მისი მომავალი, ეს მასზეც არის დამოკიდებული, რადგან ბევრი უნდა იმუშაოს საკუთარი ხელოვნების დახვეწაზე. ვალერიანი თავის სახარგებლოდ განგანყოფილ, პერსპექტიული ახალგაზრდაა, მაგრამ ჯერჯერობით არის არა ოსტატი, არამედ იმედი.

გვანცა ღვინჯილიძე

დისბლეი სამაპიტოვლო

ვანტასტიკა

მე-10 გვერდიდან

დის ბისტრელმა გრძელი თეთრი კვლი დატოვა. — ქალაქები ფუთოფუტებს — კერლი თავის მიკროსკოპში ჩაჰყურებდა პლანეტას. — მაგი წერტილები... აშკარად შემინებული არიან. როგორც ჩანს, პანიკას მოეცათ. თავიანთ ცაში გვეხდებიან.

იგი ხან ერთი წერტილისაგან მიმართავდა თავის მიკროსკოპს და ხან მთლიანად, ხელავდა ხომალდებს, ღრუბლებს, ტყეებს.

პაწია, ვერცხლისფერი პლანეტა შვეიდალ მიუყვებოდა თავის ორბიტას. ისინი ხელავდნენ როგორ ბრუნვდა იგი. კვლავიტივით მკვლევრის უღრტინელოებით აკვირდებოდა კერლი, როგორ შეირკა და დათუშა ერთ-ერთი მთა მას გაეცინა: ჩვენი წონა პლანეტის ბრუნვაზე მოქმედებს. მათთან მიწისძვრები დაიწყო. მაშინ რაღა მოხდება, მთლიანად რომ გაუანერებოთ მას? მთლიანად დაილევა!

ტიმი მოფრინდა, თან მაგნიტური ამწის ბაგირი მოიყოლა.

— მაგნიტური პოლუსებში ჩაქვითო!

მან მოცურავსათი ჩაისრავა დაბინდულ სივრცეებში და ქვემოთ ჩავეინთა.

— ერთი შეხედით! — ჩაივინა მაგიონი. — საინტერესოა რას ფიქრობენ ახლა ეს ბაცილები. გუგონარი ბავშვების დასამინებელი კი გაუჩნდათ! „დაწეხით, ბავშვებო, თორემ ტიპ ო შო მოგიტაკებთ!“

კერლი გაივინა.

— ხელავა მათ! — მისი ხმა დაძაბულად ჟღერდა.

— როგორ შეზოქოლდნენ. როგორც ჩანს, ჩვენ მათ ცეცხლოვანი ხმლებით აღჭურვილ მთავარანგელოზებად ვუჩვენებთ!

ტიმს სიცილისაგან ბაგირი დაუქრა ხელიდან. — მაგრამ კი მოიფიქრე: მთავარანგელოზები სიცოცხლეში პირველად და უკანასკნელად გვეძლევა საშუალება მიქელ მთავარანგელოზი განვასახიეროთ!

ამ აზრმა დაათრია ისინი, კოსმოური ღმერთე-

იყიდება პლანეტა

ბი! ხელები ჩასჭიდეს ერთმანეთს — ანელოცი კი ათეოლია საყვალთაო აღტყინებამ, — ფანებადის ბისტრელეტი ჩართეს და თავბრუდამხვევი ფერხული ჩაბეს პლანეტის ირგვლივ — ყვიროდნენ, ყვირიდნენ, ხარხაროდნენ. კვლავიტივად პიძერული სიცილი იყო. ისინი ბუმბერაზები იყვნენ, თავებით რომ ვარსკვლავებს წვდებან. მათი ნახტომებისაგან პლანეტის ატმოსფეროში ციკლონები წარმოიშობოდნენ, რომლებიც ანადგურდნენ ყველაფერს. ყოველი ნახტომი სიცოცხლის ფასად უჯდებოდა ღემიანის ათეულ ათასობით მცხოვრებს.

— გვეყოფა... საკმარისია! ანელოცი წრიდან გამოვიდა. ბუბისაგან ოდესღაც გაოწილი სიტყვები გახსენდა: „თითოეული ვარსკვლავი უფლის ერთი ანელოცთაგანია, ანელოც“.

ნამცეცა პლანეტა მთლიანობით წელი თამადა მთარვევდა მარადისობის წველიდან. პოლარული ნათება თრთოდა პოლუსებზე ღრუბლები რწყავდნენ მიწებს. ვერცხლისფერი პლანეტა სიცოცხლეს შობდა და რამდენადღე შექმნილი იყავდა მას.

— ნუ შერბოთ ამას! — ამოიკენეს ანელოცი მთელიანობით. — ნუთუ ვერა ხედავთ... იგი წმინდაა. იგი სინათლის სხივია, სიცოცხლის კარგები რომ შემოდის. მას თუ მოვიპარავთ, მკაცრი სასჯელი არ აგვედება. შესაძლოა ჩვენს პლანეტასთანაც მოფრინდნენ ასე, როგორც ჩვენ მოფრინდით ღემიანთან.

პასუხად ერთობლივი სიცილი გაისმა.

— რალაი მიკრობების გამო თავის ატეივებ! — ხარხარებდა ტიმი. — ხელის გულზე დაღებული ფერფლის ნამცეცხსათვის! ეს რომ დაგემართოს, ქვეანაკლული ინდიელი უნდა იყო!

მან მაგნიტური ამწის კავები დაიჭირა.

— აბა უცქირეთ! აი როგორ მოიპოვება ათი მთლიანი დოლარი!

იგი პიკირებით დაეშვა ნამცეცა პლანეტისაკენ.

ამწის მარწუხები დრაციონის დაღებული ხასხასით გამოიყურებოდნენ... ბაგირი დაიჭირა.

„ჩხრიალა“ დედამისისაგან მიექანებოდა. ბრჭყიალა მარცვლი, რომელსაც კოსმოსში მჭრქალი კვლი მიყვებოდა. ისინი დროს უსწრებ-

დნენ და ვეფხვისებური ნახტომებით სძლევენ კოსმოურ უსასრულობას. მიფრინავდნენ გამარჯვებულად. სატვირთო ნაკვეთურში გეიდა ღემიანი — დატყვევებული, ფრთებდამტყვევული ღერჯი ფრინველი.

ისე, რაც მართალია, მართალია, კერლი და ტიმი სათუთად ეპყრობოდნენ ძვირფას მონაპოვარს. ანტიგრაფიკული გენერატორები ჩართეს და მერე ავსში უწინაღობის ველი შექმნეს, სადაც გაღიაში ჩასმული იშვიათი ფრინველით ლევიტება ნამცეცა პლანეტა. ჩატუბეს იქ ფანებად, „ნახშირ-მეფას გაზი, არცინი, წყლის ორთქლი, რათა მათ სუნთქვა შეძლებოდათ. ხელიც კი მზეც კი დადგეს. ერთი სიტყვით, ყველაფერი გააკეთეს, ათი მთლიანი დოლარისთვის რომ არ დაეხანება კაცს.

და მათ შემდგეს ერთიანი ვადაშენებისაგან ეხსნათ ნამცეცები, ან ბაცილები, ან შავი წერტილები, — ის რაც მიკროსკოპში მოჩანდა. ეხსნათ პლანეტის მთლიანობით ბინადარი, რომელთაც გადაიტანეს წარღვნა და ციკლონები, როცა ამწემ უხეშად შეაჩერა ღემიანის წერებრუნვა, როცა პაწია კრისტალურ წითელი ღრუბლების ბოლქვებად დაფარა და გამოცოცხლებულმა მინატიურულმა უელკანებმა ცეცხლი და რისხვა ამოაფრქვეს. კოსმოური კატასტროფა ხელის ვულკან-გა.

უკანა გზა არც ისე მოსაწყვენი გამოდგა. მერე ავსში არა ერთი წარმტაცი სათი გაატარეს მიკროსკოპებითა და გამაღებელი მუშებით შეიარაღებულმა. წერტილი პინკეტებით იღებდნენ ციკხალ ნამცეცებს და თეთრი ნათური განათებულ მიკროსკოპის მინაზე ღემდნენ.

— ბაღინჯოების ცირკს აჯიბებს! — ამბობდა ტიმი და გულთანად იცხობდა. — შეხედეთ როგორ აწყვდებიან აქეთ-იქით! პა-პა-პა, სათში მთლიანად. აზრზე არ არიან რა ხდება. ამით იმის წარმოდგენაც კი არ შეუძლიათ, რომ ისეთი სუბეარსებანი არსებობენ, ჩვენ რამა ვართ!

— იდეალური ობიექტა შთამომავლობითობაზე ცდებიან ჩასატარებლად, — საქმიანად შენიშნა კერლი. — ალბათ, ბანანის ბუხებივით სწრაფად მრავლდებიან. მათ დროის სულ სხვახარის განზომილება ექმნებათ, ვიდრე ჩვენა გვაქვს. ჩვენელი

სათი შესაძლოა მათთვის მთელი წელია. აბა წარმოიდგინეთ რას ნიშნავს ეს მკვლევრისათვის! შესაძლებელია მთელ ხალხს დამართო კიბო, გამოცალკეო ასანთის კოლოფში და რამდენიმე თაობაში დააკვირდეს წინააღმდეგობის გაწევის უნარს ავადმყოფობის გავრცელებას, სიკვდილიანობას!

— შესაძლოა არც ღირდეს ღემიანის მიუღწევი ასტროფიზიკური ობსერვატორიისათვის, — ჩაფიქრებით თქვა მაგიონი. — უმჯობესია საშენი მოგვყოთ და ბითუთად გავეიდოთ ხოლმე. რას იტყვიან? ათასი დოლარი მთლიანი სულისათვის! ვივარაუდოთ, რომ დღე-ღამეში ათი მთლიანის სისწრაფით მრავლდებიან. მოვლა-პატრონობას და კვებაში არაფერი დაგუხარავდა.

— იციან ბიჭებმა საქმე, — ხელები მოიფშვინებ ტიმი. — რამდენ რამეში შეიძლება გამოიყენოს კაცმა

დასასრული მე-14 გვერდიდან

13

პრეს-მერიდიანი

უკანასკნელი საუკუნეანგერის განმავლობაში ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა მსოფლიოს ოთხი სპორტული თამაში მისცა. სამი მათგანი — ბეისბოლი, კალათბურთი და ფრენბურთი შეტანაქვდად პოპულარული გახდნენ მის ფარგლებს გარეთაც. მეოთხე — ამერიკული ფეხბურთი აშშ-სა და კანადას ვერ გაეცა. ეს უბრალოდ თამაში კი არა, არამედ საყოველთაო — სახალხო გატაცებაა. იგი თავისი პოპულარობით აშშ-ში დიდად ჯაბნის სპორტის ნებისმიერ სახეობას. ამერიკელებს მხოლოდ ამ თამაშის ყურება როდი უყვართ სტადიონზე, არამედ უყვართ მასზე საუბარი, კამათი, საგაზეთო ანგარიშების კითხვა.

ზოგიერთისთვის ეს გატაცება იმდენად დიდია, რომ მრავალი გულშემატკივარი მზადაა ათასობით კილომეტრი გადალახოს, რათა თავისი საყვარელი სტუდენტური თუ პროფესიონალური გუნდის თამაშს დაესწროს.

საფეხბურთო სეზონი ტრადიციულად აგვისტოში იწყება, როცა პროფესიონალთა კლუბები სავარჯიშო შეხვედრებს იწყებენ და შუა იანვრამდე გრძელდება. ამ დროს ფეხბურთისადმი ინტერესი ქვეყანაში აპოგეას აღწევს: არჩევენ საუკეთესო სტუდენტურ გუნდებს თასების გათამაშებისთვის. ახალი წლის დღეებში საუკეთესო სტუდენტური გუნდები ოთხი თასის (ვარდის, შაქრის, ბამბისა და ფორთოხლის) დაუფლებისთვის ერთმანეთს ებრძვიან. თამაშები, შესაბამისად, ტარდება: პასადენაში, ახალ-ორლეანში, დალასსა და მაიაში. რამდენიმე კვირის შემდეგ იმართება ფინალური მატჩი სუპერთასზე პროფესიონალებს შორის, რომელსაც 100 ათასზე მეტი მაყურებელი ესწრება და 100 მილიონზე მეტი ტელევიზორით ადევნებს თვალს.

თამაში 1869 წლის 6 ნოემბერს დაიბადა. ამ დღეს რატგერისა და პრინსტონის უნივერსიტეტების გუნდებმა ნიუ-ჯერსში გამართეს თამაში, რომელიც ამერიკული ფეხბურთის პირველ ოფიციალურ მატჩად ითვლება. იმ თამაშის შინაარსი უცნობია, თუ განსხვავდებოდა ევროპული ფეხბურთისგან და. მასში თითოეული მხრიდან 25-25 მოთამაშე მონაწილეობდა. ახალი თამაში მალე გავრცელდა ამერიკის აღმოსავლეთის სანაპიროს უნივერსიტეტებში და მისი წესებიც თანდათან იცვლებოდა, სანამ ფეხბურთმა განუმეორებელი ამერიკული კოლორიტი არ შეიძინა. ფეხბურთის ერთ-ერთი მთავარი დამფუძნებელი იყო უოლტერ კემპი, იელის უნივერსიტეტიდან, რომელმაც თერთმეტამდე შეამცირა მოთამაშეთა რიცხვი გუნდში და წინადადება წამოაყენა ყოველი სეზონის ბოლოს შეედგინათ აშშ-ს სიმბოლური ნაკრები. რათა აღენიშნათ სტუდენტური გუნდების

საუკეთესო მოთამაშეთა მაღალი კვალიფიკაცია. მეოცე საუკუნის პირველი ათწლეულის განმავლობაში, ეს იყო თამაში, რომელიც უფრო უხეშ ფიზიკურ ძალას ეფუძნებოდა, ვიდრე სპორტულ ოსტატობას. კინალამ გაქრა, რადგან სულ უფრო იზრდებოდა ხალხის აღმშოთხება მინდორზე გახშირებული მძიმე ტრავმების გამო.

ჯოელ უორცი

ამერიკული ფეხბურთი — საყოველთაო გატაცება

1906 წლის სეზონის წინ მიღებულმა ახალმა წესებმა აკრძალა მოთამაშეთა ზედახორა და ნება დართო პაერში ბურთის წინ გადაწოდებას. ამ წესებმა აღმოფხვრეს თამაში უცაყოფილების მრავალი მიზეზი და სპორტსმენთა მომავალ თაობებს საშუალება მისცეს თავიანთი ოსტატობა გამოემჟღავნებინათ სირბილში, ბურთის ტყორცნასა და მიღებაში.

ამერიკული ფეხბურთის თამაში იმართება ბუნებრივ ან ხელოვნურ საფარიან სწორკუთხა მოედანზე, რომლის ზომები 48,891,4 მ. მოედნის ორივე ბოლო გაგრძელებულია 9,15 მ. სიგრძის ჩათვლის მოედნებით, რომელთა შორეულ კიდეებში დადგმულია კარები, ორთქთებს რომ მოგვაგონებენ. მოედანი თეთრი ხაზებითაა დაყოფილი 9,14 მეტრიან სექტორებად. ჩათვლის მოედნის წინა საზღვარზე გავლებული ხაზები საგოლე ხაზებად იწოდება.

როგორც ასპარეზობათა უმეტესობაში, ამერიკულ ფეხბურთშიც თამაშის მიზანია მონიშნულმდეგზე მეტი ქულების დაგროვება. ქულების დაგროვების ოთხი ხერხი არსებობს: ტანდაუნი, კონვერსია, სეიფტი და მოედნის გოლი. გუნდს ტანდაუნი ეთვლება, თუ მისი წინ გაჭრილი მოთამაშე ბურთს მეტოქის საგოლე ხაზის მიღმა დადებს. ტანდაუნი მაშინაც ჩაითვლება, თუ შემდეგი გუნდი მეტოქის მიერ მის ჩასათვლელ მინდორზე ხელიდან გაშვებულ ბურთს ჩაჭრის.

ტანდაუნს რომ განახორციელებს, გუნდს შანსი

ქმდება კონვერსიიდან ბურთის გატანით ანგარიშის გაზრდისა. პროფესიულ ფეხბურთში კონვერსია ჩაითვლება, თუ მოთამაშე ფეხის დარტყმით ბურთს გაიტანს მეტოქის კარში ვერტიკალურ შტანგებს შორის პორი-ზონტალურ ძელზე გადატარებით. ამგვარი დარტყმისთვის ერთი ქულა ერიცხება.

ქულის აღების მესამე საშუალებაა სეიფტი; მისთვის ორი ქულა ერიცხება. სეიფტი შესრულებულად ითვლება, თუკი თავდამსხმელი გუნდის მოთამაშეს, რომელიც ბურთს ფლობს, თავისი ჩათვლის მოედნის საგოლე ხაზს გადააშორებენ.

და, ბოლოს, გუნდი სამ ქულას იღებს მოედნის ნებისმიერი ნერტილიდან მეტოქის კარში თუ გაიტანს ბურთს. მოედნიდან გოლი გააქვთ ან თამაშის დროს — ბურთის მინდვრიდან ასხლეტისას, ან ხელიდან ან კიდევ ადგილიდან ფეხის დარტყმით, როცა ბურთს დაბლა დებენ და ურტყამენ, რათა კარის პორიზონტალურ ძელს გადააშორონ ვერტიკალურ შტანგებს შორის, ასეთი გოლი ჩვეულებრივ გააქვთ 40 მეტრზე ნაკლები მანძილიდან და არაუმეტეს 50 მეტრიდან.

ამერიკული ფეხბურთის წესების გრძელი და რთული ჩამონათვალი არსებობს, მაგრამ თავად თამაშში გარკვევა არაა ძნელი. პროფესიონალთა და სტუდენტთა თამაშები გრძელდება ერთ საათს, რომელიც ოთხ 15 წუთიან პერიოდს იყოფა (მონაწილეთა მატჩებში ოთხი 12 წუთიანი პერიოდია). ვერობული ფეხბურთისგან განსხვავებით, თამაში განუწყვეტელი არ მიმდინარეობს, რადგან მსაჯი ხშირად აჩერებს წამშრომს. საერთო ანგარიშით თამაში დაახლოებით ორსაათნახევარს გრძელდება. ნახევარსაათიანი ყოველწუგის ჩათვლით.

თითოეულ გუნდში ყოველთვის 11 ფეხბურთელი თამაშობს. გუნდი, რომელიც ბურთს ფლობს — შემტევი გუნდი — ცდილობს გადააშოროს იგი თავდამცველი გუნდის საგოლე ხაზს, ან კიდევ კარებში გაიტანოს. თავის მხრივ, თავდამცველი გუნდი ცდილობს შეაჩეროს შემტევი გუნდი მრავალბიანი ხერხით (ბურთიან მოთამაშის ბლოკირება, ნაქცევა, გადაცემის ჩაჭრა და ა.შ.). თამაში იწყება ცენტრიდან. ცენტრიდან გრძელდება თამაში ტანდაუნისა და მინდვრიდან გატანილი გოლის შემდეგაც: ქულის ამღებ გუნდს ბურთი თამაშში მონიშნულმდეგის მიმართულებით ფეხის დარტყმით შეჰყავს.

თამაში იწყება კიკერის მიერ ბურთის თამაშში შეყვანით. მისი მიმღები გუნდი თავდამსხმელი ხდება, და ცდილობს მონიშნულმდეგის მხარეს რაც შეიძლება წინ წაიწიოს. თავდამსხმელ გუნდს „დაუნის“ ოთხი ცდა ექვდება, რათა ბურთიანად თუნდაც ათიოდ მეტრით წაიწიოს წინ. თუ გუნდი მოახერხებს ამ ათიოდ მეტრის დასასრულში 60-15 გეგარდს

დისკუსია

სამკითხველო

ვანტასტიკა

მე-12 გეგარდის

ეს ბაცილები! მილიონი — სკოლებს, თვალსაჩინოებისათვის. ათი მილიონი — სამხედრო თამაშობებისათვის, რომლებიც მხედართმთავრები ერთობაშია შეუქმნიან მთელი სკოლური პლანეტა დაასახლონ ამ არსებებით და შეამოწონ, რა მოხდება ატომური ომის შემთხვევაში!

— რა იქნება კოსმოსური ზომიდან მისი კორპორაციის მუშაობა რომ ვასწავლოთ? ეს ტრანზისტორებზე გათვლილი იაფი დაჯდება! — კერლმა გაბადილებული შუბა პლანეტის მთავრობა. — შეხედეთ, დანერგული ქალაქების აღდგენა დაწყდა უკვე. მშვენიერად ჩანს, როგორ იცვლება პანა კრისტალების ფორმა. მაღიან გამძლე ხალხია.

— მისიშინეთ! ახალმა იდეამ გაუნათა მაჯიის გონება. — მათი ჩასმა შეიძლება კიდევ შუშის საყურებში. აი, სერიოზული გინდა! რა დღეში იქნებიან ქალები, ერთად რომ შეიყვებიან შუშის საყურე ან ყელსაკიდი და შიგ კიდევ ეს წვრილფეხობა ფუთფუთებს!

რეკლამა იმისათვის რომ შეეძლოს დე-იმიანის თვალყურებაში. ოცნების კომპიუტერს ავტო-ნენ და ტექნოლოგიის მის წარმოდგენით, როგორ დაგროვებდნენ იაკობუწვლილ სიმდიდრეს. ფირმა წინააღმდეგობა დაუდებდა სინდიკატი „დუმიანის“.

ერთადერთი ანეკდოტი იყო ზემად, იგი ცისფერ პლანეტას უყურებდა, რომელიც საბნის ბუშტვით ლიკვიდებდა ნობერ მერე ავზში. უცქერდა მონორბელ კონტინენტებსა და ხანძრით გაბნეულ ქალაქებს. უცქერდა და წარმოიდგინა, როგორ შესცქეროდა მილიონობით ციციკალი არსება უკარსკვლავო სივრცეს პლანეტის ირგვლივ, რომელიც მერე ავზის ფანგებში კედლებში იყო მოქცეული. მას ძილი გაუკრთა, მაღა დაეკარგა, ლოყები ჩაუკეოდა და დაბნეული და გამაღიზიანებული გახდა.

— დაღაზროს ეშმაკმა ამ ინდიელთა ფანტაზია! — ბუზღუბდა ტიმი. — გადგება ამ ბაცილებზე დარღს, დარწმუნებულია, რომ ამით ფიქრი და ლაპარაკი შეუძლიათ. ბაცილები!

იყიდება პლანეტა

— ნამდვილად შეუძლიათ, — შენიშნა კერლმა. — ეს როგორ? — ტიმი უნდა ღელავდა შეხედა მას. — მთელი ეშხი ამამია! — კერლს თვალები უბრწყინავდა. — სენსაცია თუ გინდა, ესაა: მთავრობა ბაცილები! — მან ხელი ასწია და უჩინარხარი წრდილი დაეფინა ქალაქებს, მთებს, მკვერებს. — სწორედ ესაა საცურება! გესმის?

— პოო... — ტიმი ზეღს შეხედა, რომელიც მტაცებელი ფრთხილით აკეთებდა ირარს. — ნამცევა პლანეტის თავზე. — ცნადა! — მათი სიცილი იმ ნაკვეთრშიც კი გაისმა, სადაც კომპარებით გატანული ანეკდოტი ბრავდა საწილზე.

— თქვენმა სომალმა სტერილიზაცია უნდა გაიაროს! — ცივად შენიშნა ჩინოვნიკმა. — ასეთია წესი: კოსმოსიდან დაბრუნებული ყველა სომალდი სიბერედა უნდა დამუშავდეს დე-იმიანის განმარტებით ას გრადუს ტემპერატურაზე, რათა შესაძლო ვირუსები და ბაქტერიები გააუვნებლოთ.

— კი, მაგრამ, როგორ არ გესმით? — ცხარობდა ტიმი. — ეს პლანეტა, მერე ავზში რომაა, დასასრულებულია. მასზე სიცოცხლე!

— განსაკუთრებული სახის მიკროსკოპული არსებები, — აუხსნა კერლმა დაასლოებით მილიმეტრის ორი მეთასხიდი სიმალისა. მაღიან გამოხადე იქნება მეცნიერული ექსპერიმენტებისათვის.

— პლანეტა? — უკუღრად წარმოთქვა ჩინოვნიკმა. — მინერალის ეს ნიმუში, ეს... ამ, ასტეროიდი, თქვენ რომ ჩამოიტანეთ?

— ნამდვილი, ცოცხალი პლანეტა! არწმუნებდა მას მაჯიო. — ჩვენ თვითონ ვახსოვთ, როგორ ბრუნავდა იგი ბეტელგეის ირგვლივ. პოლარული ნათება, ღრუბლები და საერთოდ ყველაფერი იყო! პანამის სალაენტათმთარისი კოსმოდრომი. კოსმოდრომის ფანჯრებს მიღმა მეტეორიტებისაგან ერთიანად დაკეცილი „ჩინოვნიკი“ კორპუსი აღმართულა, რომელმაც ეს-ესა კაცობრიობის ისტორიაში ყველაზე შორეული კოსმოსური რეისი დაასრულა. ტექნიკოსებმა უკვე შეაყვინეს ლუკს უზარმაზარი ულტრაიოზონური ხანა, რათა კახონით გათვალისწინებული სტერილიზაცია დაეწყათ.

ტიმი, კერლი და მაჯიო თავგამოდებით ცდილობდნენ სინდიკატ „დუმიანის“ ინტერესების დაცვას. საქმეში ხარ! განა შეუძლია გონებას ლუკს ჩინოვნიკს ამგვარი დიდებული იდეის წვლიმა?

— რაც გინდათ ის ილაპარაკეთ! — მკაცრად თქვა ჩინოვნიკმა და თითი ინსტრუქციების კრებულს დაადო. — კანონი კანონია! ჩვენ არ შეგვიძლია გავრისკოთ, არ შეგვიძლია გამოვეშვათ ეს... ამ,

ბაცილები ჩვენს დედაქალაქს! ეს უკანასკნისმგებლობა იქნებოდა, ბატონო, უ-პა-სე-სის-მგებლობა! ისინი ეკამათებოდნენ, სკოლებს იქნებდნენ, ყვიროდნენ და არც კი შეუშინებიათ, როგორ წაიყვანა „სასწრაფო დახმარება“ ანეკდოტი, რომელიც რაღაცას ბუტბუტებდა „ცისფერ ანეკდოტებს“ და „სკოლაზე დატყვევებულ ჩიტუნაზე“.

აგუკუნდა თბოქირხნი. მწველი პაერის ტალღები შეიჭრნენ „ჩინოვნიკს“ კორპუსში. ჩინოვნიკმა ინსტრუქციების კრებულის დახურა და შემბრაღ მხერა გააყვანა სკოლაკარულ „ბიზნესმენებს“. კოსმოდრომი შეშლილობის შეტევას, სხვა არაფერი. ყველა კოსმონავტი, რეისიდან დაბრუნებისას, კრინის განიცდის. ვინც რა უნდა თქვას, მაგრამ პანამის სალაენტათმთარისი კოსმოდრომზე კონტროლიორად მუშაობა იოლი არ არის.

სომალის სახელგანთქკი სამეული შეჩერდა თბოქირხნის გუგუნს მოედნს ყური, თითქმის რაღაცის გაგონება სურდათ. რისი? ყვირილისა? ცეცხლის ხმაურისა, ქალაქებს რომ ნთქავდა? კიბეზთა დუღილისა?

— რამდენი უტყვინა ამ ქვეყანაზე! — მთელი არსებით აღშფოთდა მაჯიო.

— მართლაც რომ, — წაბურტყენა ტიმი. — ჩვენ მილიონების გაკეთება შეგვიძლია, გესმით, მილიონების!

— ჩვენ მათთვის ღმერთები ვიყავით, — ოცნებით წარმოთქვა კერლმა. — და უცებ — ინებო, სტერილიზაცია!

ოცი წლის შემდეგ ერთმა ჩინოვნიკმა კოსმოსური ვაჭრობის კომპანის საწყობში რაღაც უზარმაზარი მრგვალი ქვა იპოვა. ფრთხილად შეკრას ცნობები და გამოარკვია, რომ იგი არაფრის ანტერესება. კოსმონავტები დედაქალაქს მეტეორების შემდეგ მოათრევდნენ სუვენირებად.

ჩინოვნიკმა ავტომატის მძღოლს უბრძანა სემალის დამთავრების შემდეგ ქვა ქალაქკარზე გაიტანული. მან იცოდა, რომ მეტეორებისაგან ძალიან კარგი ფიგურა გამოდიოდა. ქვა დინამიტით ააფეთქა და ნამსწერეებისაგან თავის ბაღში დიდებული ანსამბლი ააგო.

რეიკა ბალი ყვავილებით აჭრულდა, იგი ზნობად მოდიოდა ცილითან ერთად, რათა საკუთარი ნახვლივით დამტკბარიყო.

— წარმოიდგენია? — ამბობდა ყოველი მოსვლისას, — რაღაც ათიოდ დოლარად იმეო დეკორატიული ქვა, რომელიც თავად ბეტელგეისგან ჩამოიტანეს, სინათლის სამაჩი წლის სიმორიან.

თარგმ.

ბიბი ომერიძე

პრესით და ტელევიზიით დეპუტატებს ეკითხებიან — „რით ცხოვრობთ?“ „კუპონით და მოწყალებით“. — პასუხობენ ისინი. ამომრჩეველებში ეს ფაქტი, ალბათ, თანაგრძნობას და სიბრალულს იწვევს. მე, როგორც სატირიკოსს, ეს გრძნობები არ გამაჩნია! ამი-

ტომ გთავაზობთ ჩემს მოსაზრებებს ზოგიერთი მათგანის პასუხზე. თუ სხვა უფრო საცინალო-სატირალო ამბები არ დატრიალდა, დანარჩენებსაც მალე შევენმაურები.

რუსლან მიძაბერიძე

დაცარიელდა მრგვალი მაგიდა?

„სხვა შემოსავალი ჩემი მამიდაშვილის დახმარება სოფლიდან...“

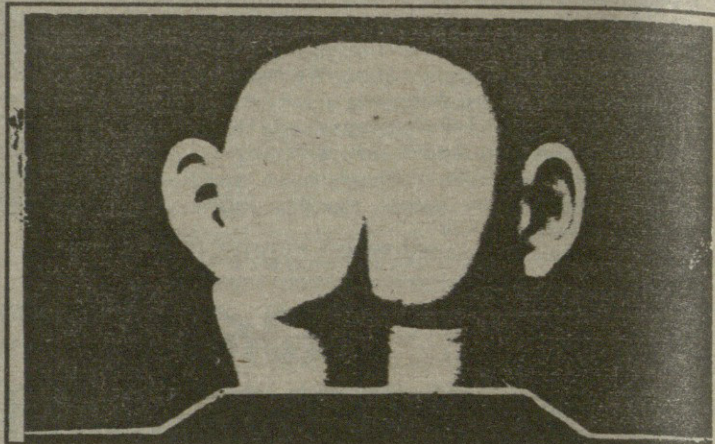
პაპაძე ასათიანი. გაზეთი „პაპასნიონი“.

30 მარტი, 1994 წ.

იყო დრო, როცა მის წინ ეყარა მსუყე ხორაგი „მრგვალი მაგიდას“, და, თურმე, ახლა ისე დაიშა სამადლოდ აქმევს შვილი მამიდის. მაგრამ, ჩვენ გვახსოვს, „ტრადიციულად“ „მაგიდას“ ჰქონდა მორალიც „მრგვალი“, და ესეც უკვე ისე იქცევა, თითქოს „ეპემოს“ მას მხოლოდ ძვალი;

მის შუბლს და ლოყებს არ ეტყობოდა ადრე ნაჭამი პროდუქტის კვალი. არ ახსოვს „სპიკერს“, რომ იყო მასა მისი შეთხზული „მესიით“ მთვრალი, და ერთმანეთის სისხლის საღვრელად, ხალხის წასვების რომ აწევს ბრალი. ამიტომ, როცა მწარე სიმართლე მის ამომრჩეველებს დაჰკრავს-დალაზერავს, გონზე მოსული ნაწილი ხალხის სხვა თვალთ შებლებს კერპის დანახვას, გამოჰკითხავენ „ორნახად“ კაკოს, არ აკმაყოფილებს მარტო გალახვას.

რედაქციამ გადაწყვიტა, დროდადრო გამოაქვეყნოს ნახატი-ხუმრობები, რომელთათვისაც სახელწოდებების შერჩევა მკითხველისთვის მივცინდია. საუკეთესო ვარიანტები გამოქვეყნდება. ამჟამად გთავაზობთ ა.ფაღლინისა და ა.სეგალის ნაშუშევარს.

რას ღაარქმევდით?

არუქმეთ, ხალხო, დეპუტატს ჩიხია!

„სხვა შემოსავალი არა მაქვს. ჩემი დედადი არა ვარ სხვაზე უკეთეს მდგომარეობაში, სიცოცხლე და შიმშილი არ მაკლია. ჩემი ვსესხულობ ერთ-ერთ კაპიტს, ხან ინდაურს მწუქნიან ახლობლები, ხან დედადს...“

მახტანო გომეზაძე. გაზეთი „პაპასნიონი“.

30 მარტი, 1994 წ.

შენთვის ნაჩუქარ ფრინველით კვების კვალი გატყვია, ვახტანგ! აშკარა. ნამდვილად გაეხარ ინდაურნაჭამს, ველარვინ შეგძრა, ვერ აგაჩქარა. ისე კი, „დარტყმულ“ დეპუტატებთან კამათმა ერთობ შეგაჯანჯლარა,

ქვეიანებს უთმობ და სულელებსაც აღარ პასუხობ ისე ჩქარ-ჩქარა. ნურც ამ ჩემს შაირს ჩაგდებ რამედ (ვინ ვის მოსტება სიცილით კოჭი), თანაც, არ არის გამოირჩეული, ხვალ-ზეგ ვილაქამ ზაჩუქოს გოჭი!

პოლიტიკათმამატიკოსი

„საკვებისადმი გულგრილად ვარ განწყობილი, ადვილად ვხუჭვები და ეცდილობ ფორმაში ვიყო. ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი ძველი დროიდან შემომრჩა. ეს გაჭირვებული ყოფა ჩემზეც ძალიან ცუდად მოქმედებს, რაც მინდოდა, ყველაფერი მქონდა: კარგი მათემატიკოსი ვიყავი და აბიტურიენტები თვითონ ამეყვანა...“

რუსლან მიძაბერიძე. გაზეთი „პაპასნიონი“.

23 მარტი, 1994 წ.

საქმელს გულგრილად უყურებს, არც ფლაგი უყვარს, არც ფსტანი,

ტანფხვზეც იცვამს „ძველმანებს“. კრიზისის მორცხვად ამტანი. მათემატიკურ სიზუსტით იცის „გამოთვლა-გათვლანი“, ვის მიემხროს და ვის არა, მოიმოქმედოს რა ხსლანი, იცის „მნათობთა“ ძლიერტა ციკლის ავსება-დაცლანი. ამჯერად შეცდა, აებნა ძალთა გამოცელა-გაცელანი, კარგად ვერ იანგარიშა პოლიტ-მზის ასვლა-ჩასვლანი და აუჭრელდა თვალგზში ედუარდი და ასლანი.

ორატორია ორატორიაზე

„ოფიციალურად მხატვარი ვარ, ძველ ნახატებს ვაბარებ ჩემს მეგობრებს. ვყიდი რუსულ ფულზე. ჩემი მეუღლე ექიმია — 120 ათას კუპონს იღებს თვეში. ამასთან არის „ჯორჯია-ინტერნეიშენლის“ დირექტორ-განმკარგულებელი. ეს საკვლამოქმედო საზოგადოებაა. ხელფასები არა აქვთ, მაგრამ აქვთ პრემიები 20-დან 50 დოლარამდე. საშუალოდ თვეში 30 დოლარს იღებს“

ზურაბ მურმანიძე. გაზეთი „პაპასნიონი“.

13 აპრილი, 1994 წ.

ორატორიით ამხილა მტრების ხრიკები მზაკერული, ამდგარ პარლამენტს ასმინა მისი რუსულად დაკრული. წერს, ხატავს, ცოლის ფირმითაც არ არის დოლარნაკლული,

მრავალმხრივ ნიჭის ბეჭედიტ ბავშვობიდანვე დაკრული. რასაც არ ათქმევინებენ, წინ ლოზუნგად აქვს გაკრული, ჰამა რად უნდა, სულ მუდამ ბირი ნაქრით აქვს აკრული.

ორბიტაგამოცვლილი

პარსკვლავი

„...მეზმარება ის, რომ საქართველოში გცხოვრობ, სადაც შვილები (მიუხედავად მათი ასაკისა და თანამდებობისა) ყოველთვის შეიღებად რჩებიან“.

ნესტან კირთაძე.

გაზეთი „პაპასნიონი“.

20 აპრილი, 1994 წ.

კუპონით როგორ გაძლებდა ასე ეს ფეხი, ეს ტანი, ტრადიციული წყაროდან ივსება ტურფა ნესტანი.

ძინავს თუ თვალს აფახულებს, დღედაღამ ფიქრობს ის ერზე, ეს „პარაზიტი“ ლამაზი ცხოვრობს მშობლების კისერზე.

„ედებეს“ მოწყდა, შეიჭრა „უმრავლესობის“ სივრცეში, ახლა იქ ციმციმ-ტივტივებს, როგორც კარაქი — ცივ რძეში.

პოლიტიკური დიეტა

„გვერცხს ან კარაქს რომ არიგებენ, ნაბრძანები მაქვს, ჩემი წილი რომელიმე ლტოლვილს მისცენ. წელიწადნახევარია, მაშინ კომერსანტობა დაიწყო. გულწრფელად ვიტყვი, მინდა გავხდე მილიონერი ლეგალური საშუალებით“.

ირაკლი წამრთელი. გაზეთი „პაპასნიონი“.

30 მარტი, 1994 წ.

მაქვს მე დახურულ სხდომებზე ნაბრძანებ-ნალაპარაკი: ლტოლვილებს გაუნაწილონ ჩემი კუთვნილი კარაქი.

არა ამ მკედარმა კუპონმა, არა ულუფამ მონისამ, მე ასე გამაღიბლია ბიზნესმა სიღამონისამ.

თუ შიმშილობის აქციით ედუარდს ვერ გადავადგებ,

წაგებას მაინც არა ვარ, ცოტა წონას ხომ დავაგდებ.

ახლა ამ ციკლს რომ მოვრჩები, მუცელს ხელახლა გავიძლებ, და პოლიტიკურ დიეტას ისევ თავიდან დავიწყებ.

პრეზიდენტობა თუ ამცდა, დარდით არც მაშინ წაგებდები, წავალ და ლეგალური გზით მილიონერი გავხდები.

სიკვდილის წინ დაიბანეთ!

კვარაცხელია: „რით ცხოვრობთ?“ ნათქვამი: „კუპონით, მაგრამ ჩემს ცოლს საბნების ყიდვა უყვარდა და მოვიდი საბჭოთა ფულით საბნის იყიდა. დღემდე მოგვწავს და ერთ ორ თვეს კიდევ გვეწოფა“. კვარაცხელია: „მერე რას იზამთ, ბატონო ნოდარ?“

ტელეგადაცემიდან „პირისპირ“.

ვაი, სირცხვილო, მოღვაწე ასე რომ ხელეწიროდ არი, თურმე, კუპონის ამარა ცხოვრობს ნათქვამი ნოდარი. მშფოთვარე ფილოსოფოსი, პოლემიკოსი მზხველტელი, დებატების დროს ჯან-ლონის, რომანტიკულად მშრეტელი. მაგრამ მეუღლე ყოლია პრაგმატიკულად მჭვრეტელი: ძვირფასი ქურჭლის მაგივრად, ნაცვლად ძვირფასი საბნების, ჩვევად ქონია გროვება ყოველნაირი საბნების. რომ ნახა ახლოვდებოდა პოლიტიკური სხვა ფონი, შეიქნებოდა სულ მალე ძვირად და ძნელად საბოვნი, რაც ფული ჰქონდა საბჭოთა, იყიდა იმით საბოვნი. და ახლა სამას გრამ პურზე ნოდარი ძლივს დგას, ქანაობს, სამაგიეროდ ოჯახი რეგულარულად ბანაობს.

P.S. ასეთი გახლავთ „პირისპირ“ თქმული ეს ტელევერსია და, თუმცა, ჯანის მომცემი „პარსია“ და „ხნიკერსია“, არ გინდათ! ამომრჩეველებო, ძეხვი, ყველი და კარაქი, დაყიდეთ, რაც გაგაჩნიათ, შექმენით საპნის მარაგი. მერე ვიცხოვროთ გმირულად, სტერილურად და უსუნოდ, ყოველდღე ვიჭყუმალოთ, შიმშილზე არ ვიკრუსუნოთ, პურის რიგში და ტრანსპორტში ერთმანეთს ხარბად ვუსუნოთ.

იმედია, არასერიოზულ გვერდში და ბეჭდილს სანყენად არ მიიღებთ. მოგვხსენებთ, კაფიაობის და გაშაირების ტრადიცია თავისთავად გულისხმობს „დაუნდობელ“ დამოკიდებულებას. თუ ვინმე მოისურვებს გამოეხმაუროს ბატონ რუსლანს, სიამოვნებით მივცემთ ამის საშუალებას.

გეოცნობი, გეგვეთი,

თქვენი „პაპასნიონი“